

DUTCH BIRDING

jrg 9 nr 2 1987

dutch birding

redactieadres

Dutch Birding, Postbus 5611, 1007 AP Amsterdam (020-235049)

redactie

Arnoud van den Berg, Kees Hazevoet (eindredacteur), Edward van IJendoorn, Dirk Moerbeek, Hans Schekkerman, Rombout de Wijs

fotografisch redacteur

René Pop, Floris Burgwal 54, 2907 PH Capelle aan den IJssel (010-4508879)

medewerkers

Hans Gebuis, Guus Hak, Andreas Helbig, Anthony James, Arie de Knijff, Karel Mauer, Piet Munsterman, René van Rossum, Fred Vogelzang

lay-out

Dirk Moerbeek

advertenties

Enno Ebels (015-141652)

abbonementen

f 30 (Nederland) of BF 550 (België en Luxemburg) per jaar. Overige landen f 40. Postrekening 41 48 343 ten name van Dutch Birding Association, Postbus 5611, 1007 AP Amsterdam. Bankrekening 54 93 32 065 van de ABN Bank (Amsterdam) ten name van Dutch Birding Association. Postrekening België 000-1592468-19 ten name van Dutch Birding Association, Postbus 5611, 1007 AP Amsterdam.

Voor inlichtingen, abonnementen, adreswijzigingen en klachten kan men zich schriftelijk wenden tot: Dutch Birding Association, Postbus 5611, 1007 AP Amsterdam.

Dutch Birding is het driemaandelijks tijdschrift van de Dutch Birding Association. Het publiceert artikelen en mededelingen over de morfologie, verspreiding en verplaatsing van vogels in Nederland en België en elders in het Palearctisch Gebied. Het publiceert ook mededelingen over het gedrag van vogels.

© Stichting Dutch Birding Association 1987. Het copyright van de foto's en tekeningen blijft bij de fotografen en tekenaars. ISSN 0167-2828.

Drukkerij Rob Stolk BV, Gerard Doustraat 16, 1072 VP Amsterdam

Laatste nieuws op Dutch Birding-vogellijn ☎ 01720-38100

Een van de doelstellingen van de Dutch Birding Association zoals geformuleerd bij de oprichting in 1979, is 'het stimuleren van het snel doorgeven van waarnemingen via de telefoon' (*Dutch Birding* 1: 1-2, 1979). Openheid en bereidheid tot het openbaar maken van kennis over de aanwezigheid van bijzondere vogelsoorten is daarbij het uitgangspunt. De hieraan ten grondslag liggende gedachte mag inmiddels genoegzaam bekend worden verondersteld: nuttigheid gepaard aan plezier.

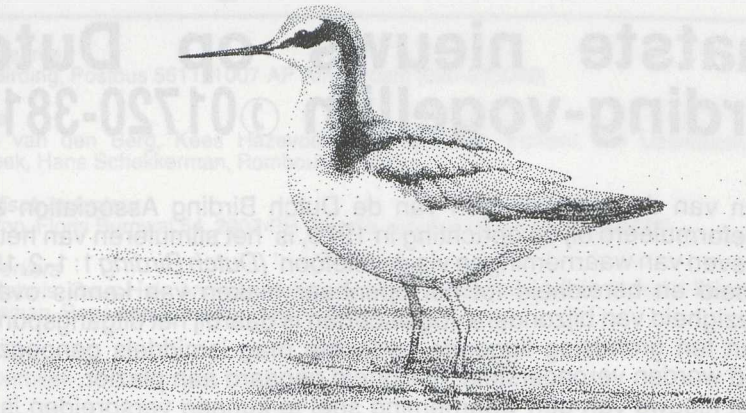
Om het nieuws van een waarneming snel te kunnen verspreiden is een telefonisch antwoordapparaat een voor de hand liggend hulpmiddel. Reeds bij de oprichting van de DBA werd de wens geuit om over een dergelijke voorziening te kunnen beschikken, maar om praktische redenen kon dit tot voor kort niet worden verwezenlijkt. Nu is het dan toch zo ver en kan men door het draaien van 01720-38100 up-to-date vogelnieuws horen. Het zal duidelijk zijn dat het bestaande *Dutch Birding*-telefoonsysteem hiermee niet komt te vervallen en dat lopende afspraken om elkaar te bellen om informatie over zeldzame of anderszins interessante vogels door te geven blijven bestaan. Bij de steeds toenemende vraag om informatie zullen thans echter degenen die op de *DB*-telefoonlijst staan zeker enigermate ontlast worden.

Nu vogelnieuws door het in gebruik nemen van de *Dutch Birding*-vogellijn in principe voor iedereen toegankelijk is geworden en daarmee een zekere mate van controle is verdwenen, vragen wij in het bijzonder de aandacht voor de 'Spelregels voor vogelaars' (*Dutch Birding* 9: 1-2, 1987) waarbij het gaat om onze individuele en collectieve verantwoordelijkheid om de belangen van vogels, dieren en planten en andere vogelaars niet in het gedrang te laten komen. Schroom niet bekenden of onbekenden over hun gedrag aan te spreken indien zij er blijk van geven de spelregels niet te kennen. Dit is in ieders dus ook in uw belang!

Het Bestuur van de Dutch Birding Association

Rare birds in the Netherlands in 1985

J J (Han) Blankert, Dirk J Moerbeek & CDNA

This is the sixth annual report on rare birds in the Netherlands published in *Dutch Birding*. It includes records in 1985 which have been adjudicated by the Dutch rarities committee, the Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna CDNA. For species not listed in *Dutch Birding* but covered by a more extensive report on rare and scarce birds in *Limosa*, see appendix 1.

The details included for each accepted record are: province; locality; date(s); number of birds if more than one, and plumage and sex if known; if trapped, photographed, sound recorded or found dead, and where specimen is stored, if known; observer(s) up to three in number. The numbers after each species' or subspecies' name refer to the totals 1 since 1 January 1980 but excluding 2 the current year. Species marked with an asterisk * are new to the Dutch list. The following CDNA members voted on some or all of the records in this report: Arnoud B van den Berg, J J (Han) Blankert, Rolf A de By, Paul de Heer, Edward J van IJzendoorn, Peter de Knijff, Dirk J Moerbeek, Jowi W de Roever and Joke E Winkelman.

Records should be sent to the archivist Rolf de By (Molenstraat 96, 7514 DL Enschede). Record forms which should preferentially be used when submitting records, can be obtained free of charge from J J Blankert (Staalwijkstraat 17, 2313 XP Leiden).

In september 1987 verschijnt:
Cramp: Handbook of the birds of Europe
vol. 5 Larks to Thrushes prijs: ca. f 260,—.
 Reserveer tijdig!

Wristers

**Academische Boekhandel
 en Antiquariaat**

WRISTERS

Guldenstraat 20 (Grote Markt)
 9712 CE Groningen.
 Tel. 050-185218

BEVER ZWERFSPORT

Een goede tocht begint bij een goede uitrusting

Bij lichtgewicht kampeer-, kano-, bergsport-, wintersport- en expeditie-specialist. Bij Bever Zwerfsport vindt u een enorme keus lichtgewicht tenten (o.a. uit eigen Mentora-atelier; koepeltenten, tentenshow in Den Haag, R'dam, Arnhem). **130** rugzakmodellen;

Slaapzakken - dons van hoge kwaliteit, synthetisch, keus voor iedereen; Wind-regen-warmte-kleding (Tenson, Helly Hansen, Fjällräven); Berg(wandel)schoenen uitsl. topmerken; etc. etc.

DEN HAAG
 Calandplein 4
 030-883700

ROTTERDAM
 Adm. de Ruyterweg
 010-4134914 L33

UTRECHT
 Balijelaan 12
 030-896262

ARNHEM
 Utrechtsestr. 5
 085-421989

Zomer / winter-
 catalogus op
 aanvraag.

WOLF TRAIL Avontuur in het spoor van de wolf.

Wolftrail is een nieuwe reisorganisatie die een programma biedt met actieve en avontuurlijke vakanties. Vraag de 2 programma's aan of kom eens langs.

Avontuurlijke vakanties '87: Ardennen, Argentinië, Corsica, Griekenland, Island, etc.

Bergsport- en skiprogramma '87: klimcursussen, tourskiën, bergwandelen.

Calandplein 4, 070-808464 **DEN HAAG**

BEVER BOEK & KAART

Topografische kaarten, boeken, reisverslagen, reisgidsen, klimgidsen, buitensport-tijdschriften. Kom eens rondneuzen of de speciale BB&K-katalogus, f3,- giro 4727680.

DEN HAAG Calandplein 4, 070-885039 (Boekenhoeken in de filialen)

Wadden Sea Island of Texel (Holland)

Migration of Arctic Shore Birds

can almost be observed from out of the windows of our friendly, well equipped holiday houses on the quiet Wadden Sea-side of Texel, near the famous bird reserves of *De Schorren*, *De Bol*, *Het Wagejot* and *Dijkmanshuizen* and close to *De Slufter* and *De Muy*.

We speak English, Dutch, German and some French.

Please ask for any further free information about a valuable stay with

Fam. Joh. Miedema,
Zevenhuizen 11,
1794 GJ Oosterend (Texel),
Holland.
Phone 02223-680.

architectura+natura international booksellers

Leliegracht 44 - 1015 DH Amsterdam-C
Telefoon 020-23 61 86 - Holland

BINNENKORT VERSCHIJNT:

Seabirds of the world: a
Photographic Guide door
Peter Harrison.

Meer dan 740 foto's in
kleur maken dit boek tot
een werkelijk uniek werk
en een onmisbare aanvul-
op Harrison's eerdere
Seabirds: an identifica-
tion guide. Van vele
soorten werden nooit eer-
der foto's gepubliceerd,
zoals Amsterdam Albatross
en Fiji Petrel. ± f 75,--

Ornithological Society of the Middle East

OSME

- promotes the study and conservation of birds throughout the Middle East
- publishes *Sandgrouse* and two *Bulletins* annually
- maintains a conservation fund to support small-scale projects by members
- keeps a register of important bird sites in the Middle East
- publishes the Turkey Bird Report
 - has run a major expedition to North Yemen

To join (UK fee £7 a year),
write to Membership Secretary,
OSME c/o The Lodge, Sandy,
Bedfordshire, England, SG19 2DL

34 Yellow-billed Diver *Gavia adamsii*, Scheveningen, Zuidholland, December 1984 (René Pop) 35 Steppe Eagle *Aquila rapax*, Someren, Noordbrabant, February 1984 (René Pop) 36 Collared Flycatcher *Ficedula albicollis*, Maasvlakte, Zuidholland, May 1985 (René van Rossum)

Rare birds in the Netherlands in 1985

systematic list of accepted records

White-billed Diver *Gavia adamsii* 3,2

ZEELAND Borssele, 6-9 February, adult (G A Davidse *et al.*). Westkapelle, 9 November, juvenile (J Walhout *et al.*).

1984 ZUIDHOLLAND Scheveningen, 7-31 December, photographed (Blankert & Steinhuis 1985a, van IJzendoorn 1985).

Balearic Shearwater *Puffinus puffinus mauretanicus* 4,1

ZEELAND Westkapelle, 6 October (H P Braam, G A Davidse, J Willemse).

1983 ZEELAND Westkapelle, 17 September (G A Davidse, J Willemse).

Storm Petrel *Hydrobates pelagicus* 0,1

ZUIDHOLLAND Hoek van Holland, 19 November, adult female, found dead, skin in private collection E J O Kompanje (E J O Kompanje).

Storm Petrels are considered by the CDNA since 1 January 1982. This is the first accepted record.

***Red-billed Tropicbird** *Phaethon aethereus* 0,1

NOORDHOLLAND Egmond aan Zee, 27 January, immature male, found dead, skin at Rijksmuseum van Natuurlijke Historie, Leiden, Zuidholland (Bruinzeel 1986).

This is the first record of a Red-billed Tropicbird in Europe. The specimen showed characters of the subspecies *P a mesonauta*. Due to its obscure origin, admission to the Dutch list is currently discussed by the CDNA.

Greater Flamingo *Phoenicopterus ruber roseus* 0,3

ZUIDHOLLAND Oostvoornse Meer, 13 January to 24 February, three, adult, photographed (J J M van Oostveen *et al.*; van den Berg 1985 & 1987).

In the early months of 1985 other Greater Flamingos were reported in Denmark and Sweden, which may indicate a small influx of birds of genuine wild origin (van den Berg 1987).

Black Brant *Branta bernicla nigricans* 13,4

FRIESLAND Terschelling, 18-26 October, adult (J J Bakhuizen *et al.*).

NOORDHOLLAND Hippolytushoef, 12 October to 10 November, adult (R E Brouwer *et al.*)

ZEELAND Wemeldinge, 20 January, adult (P L Meininger). Yerseke, 2 March, adult (J van Impe).

American Wigeon *Anas americana* 1,2

ZEELAND Yerseke, 15 February, adult, male (J van Impe).

ZUIDHOLLAND Maassluis, 24 March, adult, male (P de Heer, J J Blankert *et al.*).

***Falcated Duck** *Anas falcata* 0,1

GELDERLAND Zaltbommel, 15-31 March, adult male (R M van Dongen, E J van IJzendoorn *et al.*).

Green-winged Teal *Anas crecca carolinensis* 0,1

FLEVOLAND Keersluisplas, 12-13 May, male (T M F Kompier *et al.*).

Blue-winged Teal *Anas discors* 2,1

NOORDBRABANT Moerdijk, 12 May, male (Ouweneel 1985).

Ring-necked Duck *Aythya collaris* 4,1

NOORDHOLLAND Castricum, 27 March to 17 April, male, photographed (Blankert & Steinhuis 1985b).

FIGURE 1 Greater Sand Plover *Charadrius leschenaultii*, Den Oever, Noordholland, August 1985 (Gerald Driessens)

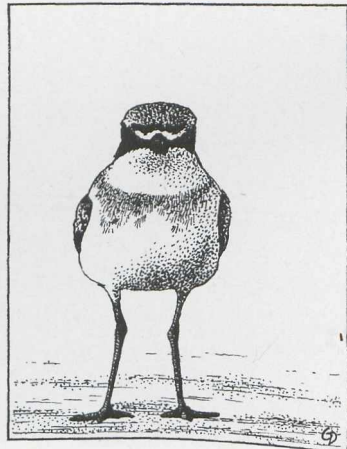

FIGURE 2 Pectoral Sandpiper *Calidris melanotos*, Texel, Noordholland, June 1985 (Dirk J Moerbeek)

White-headed Duck *Oxyura leucocephala* 0,1

NOORDHOLLAND Amsterdam, 24 February, female (van Groen 1985).

Pallid Harrier *Circus macrourus* 1,1

FRIESLAND Schiermonnikoog, 25 April to 9 May, immature male, photographed, sound recorded (Blankert & Steinhaus 1985c, de Heer & Hazevoet 1987).

The Pallid Harrier appeared to be mated to a female Hen Harrier *C cyaneus*, but the pair did not breed.

Spotted Eagle *Aquila clanga* 0,1

FRIESLAND Terschelling, 17 May to 5 June, adult, photographed (E J van IJzendoorn *et al.*).

Steppe Eagle *Aquila rapax* 1,0

1984 NOORDBRABANT Someren, 10 January to 7 February, immature, photographed (van IJzendoorn 1984).

Little Crane *Porzana parva* 2,1

FLEVOLAND Harderbroek, 21-24 May, adult female, sound recorded (J W de Roever, R A de By, P Knolle).

Black-winged Pratincole *Glareola nordmanni* 5,2

NOORDHOLLAND Castricum, 22-29 August, juvenile, photographed (H Schekkerman, R Reijnders *et al.*; Blankert & Steinhaus 1985d). OVERIJSEL Deventer, 19 August, juvenile (M

E M van Lokven).

Greater Sand Plover *Charadrius leschenaultii* 1,1

NOORDHOLLAND Den Oever, 9-30 August, adult, photographed (P C Meijer, A van Kalsbeek *et al.*; Blankert & Steinhaus 1985d, van Kalsbeek & Meijer 1986).

1984 FRIESLAND Terschelling, 18-27 August, adult, photographed (Ellenbroek & Schekerman 1985).

White-tailed Plover *Chettusia leucura* 2,0

1984 DRENTHE Klazienaveen, 10-15 June (van Berkel & van Dijken 1985).

Pectoral Sandpiper *Calidris melanotos* 10,3

FRIESLAND Oostdongeradeel, 26 May (T M van der Have, P Roos).

NOORDHOLLAND Texel, 26 June (D J Moerbeek, R van Poelgeest).

ZEELAND Serooskerke, 28 July to 11 August, photographed (P G Schrijvershof *et al.*).

1982 GELDERLAND Dreumel, 29 August (A Vink *et al.*).

Broad-billed Sandpiper *Limicola falcinellus* 7,1

NOORDHOLLAND Texel, 19 May (H R Russer).

Buff-breasted Sandpiper *Tryngites subroficollis* 0,1

NOORDHOLLAND Texel, 17-18 September, juvenile, photographed (Beser 1986).

Rare birds in the Netherlands in 1985

Terek Sandpiper *Xenus cinereus* 0,2

NOORDHOLLAND Huizen, 1-3 June, adult, photographed (R F J van Beusekom *et al*; Blankert & Steinhaus 1985c).

FLEVOLAND Keersluisplas, 11 July, photographed (R van Rossum, A den Hollander, P Schaap).

Wilson's Phalarope *Phalaropus tricolor* 1,2

FLEVOLAND Lepelaarsplassen, 6 July, adult female (E Russer *et al*). Keersluisplas, 28 July, adult (G van Duin *et al*).

* **Bonaparte's Gull** *Larus philadelphia* 0,1

NOORDHOLLAND IJmuiden, 4 August, adult, photographed (Blankert & Steinhaus 1985d, van Dongen & de Rouw 1987).

Iceland Gull *Larus glaucooides* 16,1

ZUIDHOLLAND Scheveningen, 30 November, immature, photographed (J van 't Hof).

Black Guillemot *Cephus grylle* 5,2

NOORDHOLLAND Texel, 12 November, juvenile, found dead, skin at Natuur Recreatie Centrum, Texel, Noordholland (A J Dijkse *et al*).

ZUIDHOLLAND Brouwersdam, 26 November to 22 December, juvenile, photographed (P G Schrijvershof, G Hak *et al*; van Dongen *et al* 1986).

1984 NOORDHOLLAND Camperduin, 20 November (N F van der Ham).

Tengmalm's Owl *Aegolius funereus* 3,1

DRENTHE Grollo, 20-26 June, male, sound recorded (H A Gaasbeek *et al*).

Middle Spotted Woodpecker *Dendrocopos medius* 0,1

UTRECHT Amelisweerd, 1 December to 15 February 1986, male, photographed (van Dongen *et al* 1986).

Red-rumped Swallow *Hirundo daurica* 2,1

ZUIDHOLLAND Katwijk, 20 October, adult (R van Rossum *et al*).

Red-throated Pipit *Anthus cervinus* 16,1

ZUIDHOLLAND Maasvlakte, 13 May, photographed (Blankert & Steinhaus 1985c).

Red-spotted Bluethroat *Luscinia svecica svecica* 8,3

NOORDHOLLAND Wormer- en Jisperveld, 17 May, male, trapped and photographed (J van der Veld, J B Buker).

ZUIDHOLLAND Maasvlakte, 12 May, two males (P de Knijff *et al*).

1981 NOORDHOLLAND IJmuiden, 17 May, male (J van der Linden *et al*).

Red-flanked Bluetail *Tarsiger cyanurus* 0,1

NOORDHOLLAND Texel, 29 September, juvenile, photographed (J J Brinkman, G J ter Haar, A Veen; Blankert & Steinhaus 1985d, Brinkman *et al* 1986).

This was the second record for the Netherlands. The first record was a juvenile, trapped on 16 October 1967 on Texel, Noordholland.

Paddyfield Warbler *Acrocephalus agricola* 2,0

1982 FRIESLAND Makkum, 23 October, trap-

37 Terek Sandpiper *Xenus cinereus*, Huizen, Noordholland, June 1985 (Ger Blok)

38 Bonaparte's Gull *Larus philadelphia*, IJmuiden, Noordholland, August 1985 (Ger Blok)

ped and photographed (J A de Vries, W Bil, A de Vries; de Vries 1987).

Greenish Warbler *Phylloscopus trochiloides* 1,1

NOORDHOLLAND Den Oever, 10 June, sound recorded (R E Brouwer, G Hazenhoek *et al*; Brouwer & Hazenhoek 1986).

Pallas's Warbler *Phylloscopus proregulus* 9,3

FRIESLAND Vlieland, 16 October, trapped and photographed (K Terpstra).

NOORDHOLLAND Den Oever, 21 October (R E Brouwer, G Hazenhoek).

ZUIDHOLLAND Katwijk, 18-19 October (G van der Bent *et al*).

23 August 1985

39 Middle Spotted Woodpecker *Dendrocopos medius*, Amelisweerd, Utrecht, December 1985 (Guus Hak)

Collared Flycatcher *Ficedula albicollis* 0,2
FRIESLAND Terschelling, 19 May, male (N van Duivendijk, E Nieuwstraten).

ZUIDHOLLAND Maasvlakte, 10-12 May, female, trapped and photographed (Blankert & Steinhuis 1985c).

***Red-eyed Vireo** *Vireo olivaceus* 0,2

NOORDHOLLAND Wormerveer, 13 October, juvenile, found dead, skin at Zoölogisch Museum, Amsterdam, Noordholland (K A Mauer, D Uitslager; Mauer & Westhof 1986).
GRONINGEN Rottumerplaat, 19 October, juvenile, trapped and photographed (J H P Westhof, A G Witteveen; Mauer & Westhof 1986).

In October 1985, a marked influx occurred in Europe with records in France (one), Great Britain (nine) and Ireland (three) (Philippe Dubois *in litt*, Rogers & the Rarities Committee 1986).

Arctic Redpoll *Carduelis hornemanni* 2,1
DRENTHÉ Dwingeloo, 21 December, juvenile (L J R Boon).

1984 DRENTHÉ Vledder, 9-25 January, photographed (O de Vries *et al*).

Parrot Crossbill *Loxia pytyopsittacus* 230,5

GELDERLAND Tongeren, 28 October, one male and two females, trapped; 18 November, one male and one female, trapped (K Terpstra).

1982 FRIESLAND Terschelling, 9 October, adult female and juvenile (K J Eigenhuis, N Marra).

1982 GELDERLAND Harderwijk, 19 April, photographed (W Janszen; Schekkerman 1986).

1982 GRONINGEN Lauwersoog, 9 October, female (K Scholten).

40 Parrot Crossbills *Loxia pytyopsittacus*, Castricum, Noordholland, January 1983 (Henk-Jan Udding)

1982 NOORDHOLLAND Bloemendaal, 16 September to 3 March 1983, 20 at most, photographed and sound recorded (Blankert & Steinhaus 1983, Schekkerman 1986). Texel, 24 October to 13 March 1983, 50 at most, photographed and sound recorded (Hazevoet 1983, Schekkerman 1986). Aerdenhout, 1 November to 11 February 1983, 33 at most, photographed and sound recorded (Blankert & Steinhaus 1982-83, Schekkerman 1986, Chappuis 1987). Egmond, 3-4 November, male and two females (N F van der Ham, J van der Laan, J L Apperloo). Schoorl, 6 November to 16 March 1983, 40 at most (Schekkerman 1986). Castricum, 13 November to 16 April 1983, 35 at most, photographed (Schekkerman 1986).

1983 DRENTHE Dwingeloo, 24 February, one pair; 25 February, two pairs (L E J Bot). Dwingeloo, 6 March, two females (P A Nuyten, T Bot).

1983 FRIESLAND Terschelling, 16 January, six males and two females (J F Bekhuis, A Schotman, R Vogel). Schiermonnikoog, 25-30 March, two males and one female (D J Moerbeek, C Schouten).

1983 GELDERLAND Tongeren, 19 February, two immatures, trapped and photographed (K Terpstra, A Smit; Terpstra & Osieck 1983). Tongeren, 20 February, male, trapped (K Terpstra, B van den Brink; Terpstra & Osieck 1983). Tongeren, 19-20 February, male (K Terpstra, B van den Brink, A Smit). Epe, 3 April, two males and one female (E G C van Ommen, H van Ommen). Nunspeet, July, juvenile, photographed (K Dansen; Schekkerman 1986). Bennekom,

21 July, juvenile, photographed (Bastin 1984).

1983 NOORDHOLLAND Wieringermeer, 18 February to 12 March, five males and five females, photographed (R E Brouwer *et al*; Schekkerman 1986). Bergen, 1 April, male and female (N F van der Ham, H Frankenberg). Schoorl, 2 August, male (N F van der Ham).

1983 ZUIDHOLLAND Wassenaar, 8 August,

41 Little Bunting *Emberiza pusilla*, Bloemendaal, Noordholland, September 1985 (Fred Cottaar)

juvenile, trapped (C van Deursen).

1984 GELDERLAND Ermelo, 15 January, male, found dead, skin in private collection W Bruinink (J J Eerdmans; Schekkerman 1986).

About 230 Parrot Crossbills were estimated to have wintered in 1982/83, the majority (c 140) in the coastal area of Noordholland. From mid-February onwards, disappearance of wintering groups and new records in the north-east suggested dispersion in north-eastern direction. Reports of juveniles in July-August 1983 indicated breeding of at least some birds. Until 1981 there were only nine records of Parrot Crossbill in the Netherlands.

Little Bunting *Emberiza pusilla* 8,7

FLEVOLAND Blocc van Kuffeler, 28 September, trapped and photographed (C M Liebregts). Almere, 11 October (R F J van Beusekom).

FRIESLAND Terschelling, 17 May, photographed (Blankert & Steinhaus 1985c). Schiermonnikoog, 16 October, trapped (W G Gerritse, H Vonk).

GRONINGEN Lauwersoog, 13 October (T Bakker, E N van Loon).

NOORDHOLLAND Bloemendaal, 23 September, trapped and photographed (ringing group Van Lennep).

ZUIDHOLLAND Maasvlakte, 7 May (G J Oreeel, K J Eigenhuis).

systematic list of records not accepted

White-billed Diver *Gavia adamsii*, 23 January. Great Shearwater *Puffinus gravis*, 1 September 1984. Greater Flamingo *Phoenicopterus ruber roseus*, 15 August. Ring-billed Duck *Aythya collaris*, 22-26 March 1983. White-headed Duck *Oxyura leucocephala*, 16 November. vulture *Gyps* species, 11 April 1980. eagle *Aquila* species, 22 October. Golden Eagle *A chrysaetos*, 3 February. Pectoral Sandpiper *Calidris melanotos*, 18 May, 24 May, 23 July, 23 July. Broad-billed Sandpiper *Limicola falcinellus*, 23 August. Great Black-headed Gull *Larus ichthyaetus*, 4 May. Bonaparte's Gull *L philadelphia*, 28 April. Ring-billed Gull *L delawarensis*, 8 February, 8 November. Common Gull *L canus heinei*, 26 January. Brünnich's Guillemot *Uria lomvia*, 8 December. Black Guillemot *Cephus grylle*, 22

April. Citrine Wagtail *Motacilla citreola*, 17 April. Siberian Thrush *Zoothera sibirica*, 3 January, 10 February. River Warbler *Locustella fluviatilis*, 3 June. Olivaceous Warbler *Hippolais pallida*, 24 May. Melodious Warbler *H polyglotta*, 27 May to 6 June. Sardinian Warbler *Sylvia melanocephala*, 15 October. Bonelli's Warbler *Phylloscopus bonelli*, 16 October. Alpine Chough *Pyrrhoxorax graculus*, no date. Arctic Redpoll *Carduelis hornemanni*, 17 October. Parrot Crossbill *Loxia pytyopsittacus*, 15 October 1982, 14 November 1982, 30 December 1982, 29 January 1983, 15 February 1983, 23 June 1983, 4 July 1983, 7 July 1983. Little Bunting *Emberiza pusilla*, 19 October. Black-headed Bunting *E melanocephala*, 10 June, 23 October.

references

- Bastin, M 1984. *Libelle natuuragenda* 1985. Haarlem.
 van den Berg, A B 1985. Voorkomen van Flamingo in Nederland. *Dutch Birding* 7: 27-28.
 ——— 1987. Voorkomen, herkenning en status van flamingo's in Nederland. *Dutch Birding* 9: 2-7.
 van Berkel, H & van Dijken, K 1985. Witstaartkievit bij Klazienaveen in juni 1984. *Dutch Birding* 7: 98-99.
 Beser, M 1986. Blonde Ruiters op Texel in september 1985. *Dutch Birding* 8: 101-102.
 Blankert, J J & Steinhaus, G H 1982-83, 1985abcd. Recente meldingen. *Dutch Birding* 4: 143-148; 5: 31-36; 7: 29-36, 71-76, 111-116, 150-156.
 Brinkman, J J, ter Haar, G J & Veen, A 1986. Blauwstaart op Texel in september 1985. *Dutch Birding* 8: 117-120.
 Brouwer, R & Hazenboek, G 1986. Grauwe Fitis bij Den Oever in juni 1985. *Dutch Birding* 8: 63-65.

Rare birds in the Netherlands in 1985

- Bruinzeel, L W 1986. Roodsnavelkeerkringvogel bij Egmond aan Zee in januari 1985. *Dutch Birding* 8: 45-48.
- Chappuis, C 1987. *Migrateurs et hivernants* 2. Cassette. La Bouille.
- van Dongen, R M, Driessens, G & de Rouw, P W W 1986. Recente meldingen. *Dutch Birding* 8: 32-40.
- & de Rouw, P W W 1987. Kleine Kokmeeuw te IJmuiden in augustus 1985. *Dutch Birding* 9: 55-59.
- Ellenbroek, F & Schekkerman, H 1985. Woestijnplevier op Terschelling in augustus 1984. *Dutch Birding* 7: 59-65.
- van Groen, F M 1985. Witkopeend te Amsterdam in februari 1985. *Dutch Birding* 7: 136-137.
- Hazevoet, C J 1983. *Nederlandse vogels* 5. Cassette. Zeist.
- de Heer, P & Hazevoet, C J 1987. Steppekiekendief op Schiermonnikoog in april-mei 1985. *Dutch Birding* 9: 21-24.
- van IJzendoorn, E J 1984. Stepparend te Someren in januari-februari 1984. *Dutch Birding* 6: 117-122.
- 1985. Divers in winter. *Dutch Birding* 7: 49-58.
- van Kalsbeek, A & Meijer, P C 1986. Woestijnplevier te Den Oever in augustus 1985. *Dutch Birding* 8: 25-26.
- Mauer, K A & Westhof, J H P 1986. Roodoogvireo's te Wormerveer en Rottumerplaat in oktober 1985. *Dutch Birding* 8: 121-125.
- Ouweneel, G L 1985. Blauwvleugeltaling te Moerdijk in mei 1985. *Dutch Birding* 7: 135-136.
- Rogers, M J & the Rarities Committee 1986. Report on rare birds in Great Britain in 1985. *Br Birds* 79: 526-588.
- Schekkerman, H 1986. Invasie van Grote Kruisbek in Nederland in 1982/83. *Dutch Birding* 8: 89-97.
- Terpstra, K & Osieck, E R 1983. Vangsten van Grote Kruisbek *Loxia pytyopsittacus* in de winter 1982/83. *Limosa* 56: 61-62.
- de Vries, J A 1987. Velddrietzanger ook al in oktober 1982 te Makkum. *Dutch Birding* 9: 28.

J J (Han) Blankert, Staalwijkstraat 17, 2313 XP Leiden
Dirk J Moerbeek, Meidoornlaan 5, 1901 BT Castricum

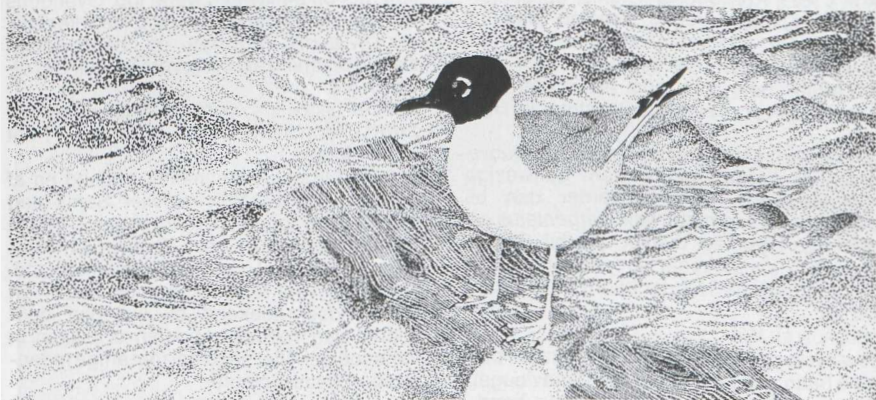
APPENDIX 1 Systematic list of species not included in *Dutch Birding* report on rare birds but covered by *Limosa* report on rare and scarce birds. Species considered by CDNA are marked with 1, those only recorded with 2.

Great Northern Diver *Gavia immer* 1, Cattle Egret *Bubulcus ibis* 1, Little Egret *Egretta garzetta* 2, Great White Egret *Eaiba* 1, Black Stork *Ciconia nigra* 2, Lesser White-fronted Goose *Anser erythropus* 1, Snow Goose *A caerulescens* 2, Red-breasted Goose *Bran-ta ruficollis* 2, Ferruginous Duck *Aythya nyroca* 2, White-tailed Eagle *Haliaeetus albicilla* 2, Red-footed Falcon *Falco vespertinus* 2, Great Bustard *Otis tarda* 1, Black-winged Stilt *Himantopus himantopus* 2, Marsh Sandpiper *Tringa stagnatilis* 1, Grey Phalarope *Phalaropus fulicarius* 2, Long-tailed Skua *Stercorarius longicaudus* 1, Mediterranean Gull *Larus melanocephalus* 2, Sabine's Gull *L sabini* 2, Yellow-legged Gull *L cachinnans* 1, Glaucous Gull *L*

hyperboreus 2, Gull-billed Tern *Geloche-lidon nilotica* 1, Caspian Tern *Sterna caspia* 2, Whiskered Tern *Chlidonias hybridus* 1, White-winged Black Tern *C leucopterus* 1, Little Auk *Alle alle* 2, Bee-eater *Merops apiaster* 1, Hoopoe *Upupa epops* 2, Richard's Pipit *Anthus richardi* 1, Dipper *Cinclus cinclus* 2, Cetti's Warbler *Cettia cetti* 2, Fan-tailed Warbler *Cisticola juncidis* 1, Aquatic Warbler *Acrocephalus paludicola* 1, Barred Warbler *Sylvia nisoria* 1, Yellow-browed Warbler *Phylloscopus inornatus* 1, Red-breasted Flycatcher *Ficedula parva* 2, Treecreeper *Certhia familiaris* 1, Penduline Tit *Remiz pendulinus* 1, Nutcracker *Nuci-fragra caryocatactes* 2.

Kleine Kokmeeuw te IJmuiden in augustus 1985

Ruud M van Dongen & Peter W W de Rouw

Op 4 augustus 1985 bezochten Ruud van Dongen en Peter de Rouw de Zuidpier te IJmuiden Nh. Omstreeks 9:00 speurde RvD van een afstand de punt van de pier af, waar een Zwartkopmeeuw *Larus melanocephalus* in tweede zomerkleed gezien zou zijn. De enige vogel die er rondvlog leek echter op een adulte Kokmeeuw *L. ridibundus* die, volgens RvD als gevolg van afstand en lichtomstandigheden, een lichte ondervleugel leek te hebben. Vanwege de korte waarnemingsduur werd verder geen aandacht aan deze vogel besteed. Toen RvD en PdR een half uur later bij de punt van de pier aankwamen, troffen zij daar Ger Blok en Jan Boshuizen aan die de eerder voor Zwartkopmeeuw versleten vogel aan het bekijken waren. Na een blik door de telescoop was het zowel RvD als PdR duidelijk dat het een adulte Kleine Kokmeeuw *L. philadelphia* in zomerkleed betrof. De vogel zwom op c 30 m van de punt van de pier, vloog af en toe laag rond en stond even op een drijvende plank. De kop-, snavel- en pootkleur, alsmede de grootte en de combinatie van boven- en ondervleugeltekening sloten alle andere meeuwesoorten uit. De vogel vloog om 9:47 in zuidelijke richting weg. Omstreeks 10:30 werd hij door GB, JB en de inmiddels gewaarschuwde Erik Maassen op het strand ter hoogte van het hek van de pier teruggevonden. Vele 10-tallen inderhaast gewaarschuwde vogelaars konden deze Nearctische nieuweling tot in de avondschemering bewonderen. Na de daaropvolgende stormachtige nacht werd de vogel niet meer gezien.

beschrijving

GROOTTE & BOUW Als kleine compacte Kokmeeuw; in directe vergelijking met Kokmeeuw door formaat, vaak kort gehouden nek en relatief korte poten enigszins lijkend op Dwergmeeuw *L minutus*. Snavel relatief niet korter dan bij Kokmeeuw maar mogelijk wel iets dunner. In vlucht vleugelvorm als van Kokmeeuw.

KOP & HALS Kop donker leigrijs, op achterhoofd duidelijk verder reikend dan bij Kokmeeuw. Onderbroken witte oogring, zowel bovenste als onderste helft aan achterste deel van oog en achter oog gescheiden door smal donker streepje. Hals wit.

BOVENDELEN Mantel, schouder en rug blauwgrijs, donkerder getint dan aanwezige Kokmeeuwen; kleur donkerder dan bij aanwezige Zilvermeeuwen *L argentatus argenteus*; bijna zo donker als bij Stormmeeuw *L canus*, maar directe vergelijking niet mogelijk (W Hoogendoorn *in litt*). Stuit wit.

ONDERDELEN Wit.

BOVENVLEUGEL Blauwgrijs als mantel, met witte baan aan buitenkant van handvleugel, gevormd door vier witte buitenste hand-

pennen en bijbehorende buitenste handdekveren. Vijf buitenste handpennen met zwarte top, waarvan buitenste met van zwarte top gescheiden, smalle zwarte buitenrand en binnenste twee (of drie) met witachtige uiterste top. P5 ontbrekend of niet zichtbaar (handpennen van binnen naar buiten genummerd). P4 en p3 in ontwikkeling met op p4 kleine zwarte top. Overigens ten minste één tertial naar top toe witachtig. **ONDERVLEUGEL** Wit, met op handpennen zwarte tekening als op bovenvleugel. Okselveren wit.

NAAKTE DELEN Iris donker. Snavel geheel zwart. Mondholte hard rozerood. Poot helder oranje.

GEDRAG Op zee zwemmend, rustend en af en toe pikkend in drijvend wier. Soms laag boven wateroppervlak rondvliegend. Vlucht midden houdend tussen Dwerg- en Kokmeeuw. Eenmaal op drijvende plank staand. Op strand veel rustend en poetsend. Af en toe voedsel zoekend bij waterlijn door middel van voedseltrappelen of pikken in aanspoelsel. Niet speciaal met enige meeuwesoorsoort geassocieerd.

42 Kleine Kokmeeuw *Larus philadelphia*, IJmuiden, Noordholland, augustus 1985 (Ger Blok)

43 Kleine Kokmeeuw *Larus philadelphia*, IJmuiden, Noordholland, augustus 1985 (Jan Boshuizen)

determinatie

De Kleine Kokmeeuw te IJmuiden kon van alle andere 'zwartkoppige' meeuwen worden onderscheiden door de combinatie van donkere leigrijze kop, brede witte voorrand aan de handvleugel, geheel lichte ondervleugel met alleen zwart op de toppen van de handpennen, de zwarte snavel en de helder oranje poten (cf Grant 1986).

leeftijd en rui

Op grond van bovengenoemde kenmerken kon de Kleine Kokmeeuw herkend worden als een adulte vogel in zomerkleed. Aan de niet volgroeide handpennen was te zien dat de vogel met de najaarsrui was begonnen. Dit was in de vlucht als een inbochting van de achterrand van de vleugel zichtbaar. Bij de Kleine Kokmeeuw valt de handpenrui gemiddeld enkele weken later dan bij de Kokmeeuw, namelijk vanaf begin juli (Glutz von

44 Kleine Kokmeeuw *Larus philadelphia*, Kokmeeuw *L. ridibundus* en Zilvermeeuw *L. argentatus*, IJmuiden, Noordholland, augustus 1985 (Ger Blok)

Blotzheim & Bauer 1982, Cramp & Simmons 1983). De handpenruï begint bij de binnenste pen (Cramp & Simmons). Verder was in het veld en vooral op foto's een begin van ruï te zien op de oorstreek. Als vroegste datum voor ruï van kopveren wordt 5 augustus vermeld (Beardslee 1944). Bij de Kokmeeuw begint de kopruï midden juli (Glutz von Blotzheim & Bauer). De aanwezige Kokmeeuwen waren inderdaad al verder in ruï, hetgeen te zien was aan de vergevorderde kop- en slagpenruï.

opmerkingen over veldkenmerken

Een roze zweem was bij de Kleine Kokmeeuw te IJmuiden afwezig. Het ontbreken van de witte armvleugelachterrand (Cramp & Simmons) was alleen op foto's opvallend.

In directe vergelijking met Kokmeeuwen merkten verscheidene waarnemers op dat het grijs van de bovendelen en -vleugel bij de Kleine Kokmeeuw donkerder was en daardoor sterker afstak tegen de witte delen van het kleed. De meeste veldgidsen en handboeken noemen dit kenmerk niet. Hierbij dient opgemerkt te worden dat het licht diffuus was zodat kleurnuances goed waren te onderscheiden.

Vele waarnemers merkten in het veld op dat de poten van de Kleine Kokmeeuw relatief korter waren dan die van de Kokmeeuw. In de literatuur wordt wel aandacht besteed aan de dunnere en fijnere snavel maar niet aan de relatief kortere poten. Onderlinge vergelijking van lichaamsmaten (op basis van vleugellengte) aan de hand van meetgegevens in Cramp &

Simmons geeft aan dat de tarsus behalve absoluut ook relatief kleiner is en dat de snavel relatief even lang is als die van de Kokmeeuw (W Hoogendoorn *in litt*).

voorkomen in Europa

De Kleine Kokmeeuw te IJmuiden betrof het eerste geval van deze soort voor Nederland. Alle eerdere vermeende waarnemingen komen volgens de huidige maatstaven niet meer voor aanvaarding in aanmerking (van IJzendoorn & de Heer 1985). Ook in het licht van de waarneming te IJmuiden is het feit dat de bovendelen van een vogel te Scheveningen Zh in 1960 als 'aanmerkelijk donkerder dan van een Kokmeeuw' werden beschreven, geen aanleiding om op deze beslissing terug te komen (Edward van IJzendoorn *in litt*). De Kleine Kokmeeuw is tot en met 1985 in de volgende Europese landen vastgesteld: België (1), Frankrijk (1), Groot-Brittannië en Ierland (48), IJsland (5) en Noorwegen (1).

dankzegging

Onze dank gaat uit naar Ted Hoogendoorn voor het verstrekken van gegevens en het kritisch doornemen van manuscripten van dit artikel. Tevens willen wij Ger Blok en Jan Boshuizen bedanken voor hun medewerking en het ter beschikking stellen van fotomateriaal.

summary

BONAPARTE'S GULL AT IJMUIDEN IN AUGUST 1985 On 4 August 1985, an adult Bonaparte's Gull *Larus philadelphia* in summer plumage was observed at IJmuiden, Noordholland. The bird was at the start of its post-breeding moult. It showed some less well-known identification characters. The grey colour of the upperparts was darker compared to Black-headed Gull *L. ridibundus*. It was even darker than in Herring Gull *L. argentatus* of subspecies *L. a. argenteus*, and almost as dark as in Common Gull *L. canus*, although direct comparison with the latter was not possible. Many observers noticed the relatively short legs of the bird in comparison with Black-headed Gull. After comparison of measurements in the literature it appears that the legs of Bonaparte's are relatively shorter than in Black-headed. This partly explains the Little Gull *L. minutus*-like appearance of the bird when perched. This was the first record of Bonaparte's Gull for the Netherlands and — with single records in Belgium, France and Norway — the fourth for continental Europe.

verwijzingen

- Beardslee, C S 1944. Bonaparte's Gull on the Niagara River and eastern Lake Erie. *Wilson's Bull* 56: 9-14.
- Cramp, S & Simmons, K E L 1983. *The birds of the western Palearctic* 3. Oxford, Londen & New York.
- Glutz von Blotzheim, U N & Bauer, K M 1982. *Handbuch der Vögel Mitteleuropas* 8. Wiesbaden.
- Grant, P J 1986. *Gulls: a guide to identification*. Tweede druk. Calton.
- van IJzendoorn, E J & de Heer, P 1985. Herziening van de Nederlandse avifaunistische lijst. *Limosa* 58: 65-72.

Ruud M van Dongen, Leeuwerikstraat 5bis, 3514 CP Utrecht
Peter W W de Rouw, Warande 23, 3705 ZB Zeist

Ivoormeeuw op Schiermonnikoog in februari 1987

Cor Visser & C A (Kees) van der Wal

Op 9 februari 1987 inspecteerde Cor Visser, werknemer bij Rijkswaterstaat, per auto het strand van Schiermonnikoog Fr, nadat er berichten binnengekomen waren over vele aangespoelde dode vogels. Hij trof er diverse dode Eiders *Somateria mollissima* en Scholeksters *Haematopus ostralegus* aan. Mogelijk waren het slachtoffers van een olielozing die ook op Terschelling Fr veel ellende had veroorzaakt. Er lagen stukken drijfijis op het strand, het was mistig en er stond een matige zuidwestenwind.

Om 8:45 ontdekte CV op het Westerstrand — bij paal 2.8 — een forse, vrijwel geheel witte meeuw die van het kadaver van een vrouwtje Eider stond te eten. De vogel was niet schuw en met de auto was hij tot op vijf meter te benaderen. Het witte verenkleed vertoonde kleine, duidelijk afgezette stipjes op de kop, hals, borst, bovendelen en vleugels en grijsachtige vlekken rond de snavel en op de oorstreek. De slag- en staartpennen hadden zwarte toppen. De vogel had grote donkere ogen, een stevige donkergrijze snavel met een lichte, gele punt en korte, vrij dikke zwarte poten.

CV zag dadelijk dat het een bijzondere vogel was, maar kon hem niet direct op naam brengen. Thuis gekomen zocht hij de meeuw direct op in de vogelgids van Peterson *et al* (1963) en determineerde hem als een onvolwassen Ivoormeeuw *Pagophila eburnea*. Vanwege het belang van de waarneming ging hij dadelijk naar het bezoekerscentrum 'De Centrale' met de bedoeling de daar aanwezige videocamera te lenen teneinde de vogel te vereeuwigen. Tot zijn spijt bleek er niemand aanwezig, waarop hij besloot naar het gemeentehuis te gaan om daar 'alarm te slaan'. Hij trof er Kees van der Wal aan, die terstond thuis zijn fotoestel ging halen en daarna met hem terugreed naar het strand. CV kende verder geen vogelaars die hij had kunnen waarschuwen, maar later die dag kwam hij Jan Hulscher tegen die hij van de waarneming op de hoogte stelde. In verband met zijn onderzoek aan dode Scholeksters had deze geen tijd om de vogel te gaan bekijken.

Het was inmiddels even over 12:00. De Ivoormeeuw bleek nog op dezelfde plaats aanwezig te zijn. Met de auto was hij ook nu weer tot op ongeveer vijf meter te benaderen en kon gefotografeerd worden. De Ivoormeeuw at nog

45 Ivoormeeuw *Pagophila eburnea*, Schiermonnikoog, Friesland, februari 1987 (C A van der Wal)

steeds van aangespoelde vogels en had daardoor vuil en vettigheid rond de snavelbasis. De vogel zag er verder gaaf uit en leek in goede conditie. Gezien het ruime voedselaanbod in de vorm van dode vogels viel te verwachten dat de Ivoormeeuw nog wel enige tijd op het eiland zou blijven. Het was dan ook opmerkelijk dat de meeuw de volgende dag niet meer kon worden teruggevonden en nadien ook door niemand meer werd gemeld.

determinatie

Geen enkele andere meeuw vertoont de combinatie van een dik stevig lichaam met korte, dikke poten en vrijwel geheel bevederde tibia. Ook de kleuren van de naakte delen pasten op een Ivoormeeuw. De vlektekening op de bovendelen en de vleugel en de donkere gedeelten rond de snavel en op de oorstreek wezen op een vogel in eerste winterkleed. Het aantal vlekken en de hoeveelheid zwart op de kop kunnen per individu nogal variëren (cf Grant 1986). De Ivoormeeuw van Schiermonnikoog had minder tekening dan de vogel in eerste winterkleed afgebeeld in *Dutch Birding* 8: 66, 1986, plaat 45.

Sommige leucistische meeuwen lijken wel iets op een onvolwassen Ivoormeeuw maar vertonen nooit de fijne, duidelijk afgezette zwarte vlekjes. Bij leucistische meeuwen is de eventueel aanwezige tekening meestal bruinachtig of diffuus.

voorkomen

Dit was het eerste geval van de Ivoormeeuw voor Nederland. In de literatuur wordt opgave gedaan van een exemplaar van 'voor 1815'. Afgezien van de vage datering is van de locatie slechts bekend dat dit 'in de Lage Landen' zou zijn geweest. Enig bewijs in de vorm van een beschrijving of balg is niet aanwezig. Bij de herziening van de Nederlandse avifaunistische lijst achtte de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna dit geval niet langer aanvaardbaar (van IJzendoorn & de Heer 1985). Gevallen uit 1963 en 1965 werden reeds eerder onaanvaardbaar bevonden.

De Ivoormeeuw verblijft het gehele jaar in hoog-arctische gebieden. In het westelijk Palearctische gebied broedt hij op Spitsbergen en Franz Josefland. De zuidelijkste broedplaatsen liggen ter hoogte van de poolcirkel op oostelijk Groenland. Er zijn overigens weinig of geen vaste broedplaatsen bekend. Vaak worden deze slechts enkele jaren gebruikt. De broedplaatsen liggen doorgaans in vlakke of bergachtige gebieden met sneeuw en ijs en weinig of geen begroeiing. 's Winters verblijft de Ivoormeeuw aan de rand van het pakijns en raakt met drijfjns soms wat zuidelijker. De soort wordt in die tijd vooral gezien in de Beringzee, de Davis Strait ten westen van Groenland, bij Labrador en Newfoundland en in de Denmark Strait tussen Groenland en IJsland.

Soms dwaalt een enkele Ivoormeeuw naar het zuiden af: uit Groot-Brittannië en Ierland zijn meer dan 100 gevallen bekend, uit Noorwegen meer dan 50, uit Finland en Zweden enkele 10-tallen en verder enkele uit de BRD, Denemarken en Frankrijk. Uit Zwitserland is een geval bekend uit het begin van de vorige eeuw. De meeste van deze gevallen komen uit de periode november-februari en hebben betrekking op onvolwassen exemplaren (Glutz von Blotzheim & Bauer 1982).

summary

IVORY GULL ON SCHIERMONNIKOOG IN FEBRUARY 1987 On 9 February 1987, a first-winter Ivory Gull *Pagophila eburnea* was observed and photographed on Schiermonnikoog, Friesland. It was feeding on a beached Eider *Somateria mollissima*. This was the first record of Ivory Gull for the Netherlands. A record 'before 1815' has been withdrawn from the Dutch list after review by the Dutch rarities committee.

verwijzingen

Glutz von Blotzheim, U N & Bauer, K M 1982. *Handbuch der Vögel Mitteleuropas* 8. Wiesbaden.

Grant, P J 1986. *Gulls: a guide to identification*. Tweede druk. Calton.

van IJzendoorn, E J & de Heer, P 1985. Herziening van de Nederlandse avifaunistische lijst.

Limosa 58: 65-72.

Peterson, R T, Mountfort, G & Hollom, P A D 1963. *Vogelgids*. Zesde druk. Amsterdam & Brussel.

Cor Visser, Willem Dijkstraat 12, 9166 SG Schiermonnikoog
C A (Kees) van der Wal, Zevenhuizen 5, 9166 PC Schiermonnikoog

mystery photographs

46 Tree creeper *Certhia familiaris*, Wieringerwerf, Noordholland, January 1987 (Arnoud B van den Berg) 47 Short-toed Tree creeper *C brachydactyla*, Alphen aan den Rijn, Zuidholland, February 1987 (Arie de Knijff)

23 Mystery photograph 23 obviously shows a tree creeper *Certhia*. The two species occurring in the western Palearctic are difficult to separate, the more so from photographs, when their characteristic calls can not be heard. The problem is made even more complicated by the geographical variation in plumage that one of them, the Tree creeper *C familiaris*, shows in Europe. Still, a correct identification should be possible from a good photograph like the one shown here. Useful differences between the two species can be found in the coloration of upperparts and underparts, the prominence of the supercilium and to a lesser extent in the length of hind claw and bill.

Typically, Tree creepers of the northern subspecies *C f familiaris* in fresh plumage show very clean, white underparts, with some rusty colour on the rear flanks that often is partly obscured by the closed wings. Short-toed Tree creepers *C brachydactyla* always show extensive buffy to greyish-brown wash on the flanks, belly and to a lesser degree on the breast. However, in Tree creeper there is a cline of increasing brown coloration on the underparts to the south and west through Europe. Thus, Tree creepers

from western Europe normally show at least some buff or brown on the undertail-coverts, flanks and rear belly. Moreover, the underparts of all treecreepers become progressively dirtier with time due to staining caused by climbing along tree trunks and branches. But normally a Treecreeper will never become as grey or brownish below as a Short-toed, in which typically only the throat is pure white.

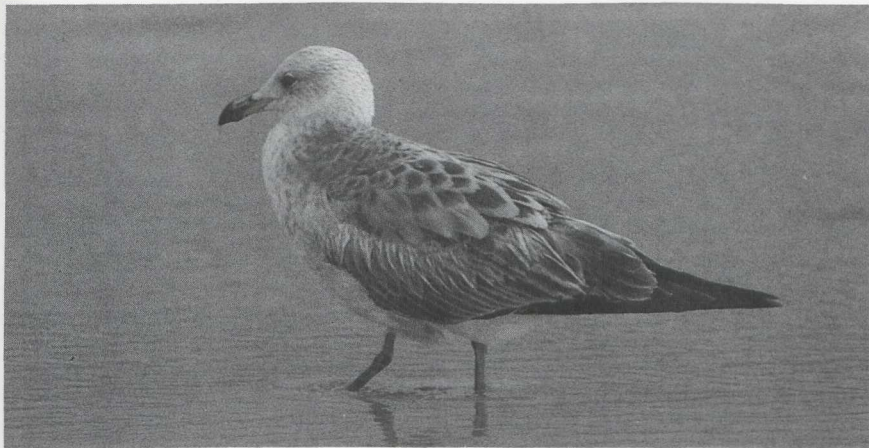
As for the upperparts, those of Treecreeper are the more uniform of the two species, the feathers being a rather warmer brown with a whitish shaft streak that is mostly narrow in northern birds but often somewhat broader in western Europe, giving the mantle a uniform, neatly streaked whitish appearance. The mantle feathers of Short-toed also have the whitish shaft streak, but moreover they typically show a pale tip or fringe that contrasts with the darker, grey-brown feather-base. This gives the upperparts a much less neat, coarser and more irregular pattern on a slightly greyer background.

Perhaps the most obvious difference between the two species is the prominence of the supercilium. On Treecreeper, it is white or off-white, quite well-marked and long and it normally extends to the base of the bill, sometimes the two sides even meeting in front. The supercilium of Short-toed Treecreeper is greyish-white to buffish, less well-marked and often shorter, and hardly extends in front of the eye, this part being concolorous with the lore. Often, the difference in bill length is quoted as a good means of distinguishing the species, that of Short-toed being longer than that of Treecreeper. Caution is necessary, however, since young birds may show not fully grown bills and there is a cline of decreasing bill length in Short-toed from North Africa through western Europe to northern France and the Netherlands, where the bills are of virtually the same length as in Treecreeper. Much more constant is the difference in hind claw length, that of Treecreeper being slightly longer and straighter. There is, however, some overlap here as well, and the hind claw is difficult to see in the field.

Returning now to our mystery bird, we note underparts showing a clear brownish cast on the undertail and rear flanks, but a pure white upper belly, breast and throat, and uniform upperparts with neat pale shaft-streaks. The hind claw is clearly visible and looks long and rather straight; the bill, though not a very important character, looks shortish. All these features point to Treecreeper rather than Short-toed, but the supercilium seems to be far from white. On closer inspection, it appears to be fairly long and clear-cut, also to the rear, and it extends to the base of the bill. Probably, its paleness is partly obscured by the position of the feathers relative to the observer. One more clue, though by no means decisive, is the lack of a pale fringe to the outer web of the greater alula feather. This fringe is present on most Short-toed Treecreepers and often visible on good photographs. However, some Treecreepers may show it as well.

Thus, the evidence shows our bird to be a Treecreeper. It was photographed by Arnoud B van den Berg at Wieringerwerf, Noordholland, in January 1987.

Hans Schekkerman, Mr Ludwigstraat 1, 1901 PS Castricum

Mystery photograph 24. Solution in next issue.

mededelingen

Crab Plover in Turkey in July 1986 On 15 July 1986, when birding in the Göksu delta, south of Silifke, on the Mediterranean coast of Turkey, I observed a group of five adult Crab Plovers *Dromas ardeola*. The birds were resting on the edge of a lagoon near the coastline. I was able to approach within c 40 m and take some colour transparencies.

GENERAL APPEARANCE & STRUCTURE Large, robust, black-and-white wader with large, massive bill, long legs and heavy head out of proportion to rest of body. In flight, legs projecting well beyond tail.

PLUMAGE Head white with small blackish

markings around eye. Mantle, inner scapulars, remiges, greater coverts and most primary coverts black. Rest of plumage white. In flight white forewing contrasting sharply with black mantle and hindwing.

BARE PARTS Bill black. Leg greyish-blue.

All five Crab Plovers were adults having black on the mantle and inner scapulars, which are silvery-grey in juveniles. Juvenile plumage is retained until the start of the following breeding season (Marchant *et al* 1986).

This is the northern-most record of Crab Plover and the first for Turkey. The only other record for the Mediterranean and, incidently, also involving a flock of five, comes from the Lebanese-Syrian border in 1885 (Hüe & Etchécopar 1970). The species is known to breed in the Persian Gulf, Gulf of Oman, Gulf of Aden and the southern Red Sea (Cramp & Simmons 1983, Marchant *et al*). In

48-49 Crab Plovers *Dromas ardeola*, Turkey, July 1986 (Rob G Bouwman)

the northern Persian Gulf, where it breeds from the end of April to June, it is common in Iraq and Kuwait with highest numbers in August and lowest in October-February. In the northern Red Sea, however, it is uncommon in Sudan and rare in Egypt. There are no records from Israel. Outside the breeding season, this maritime wader is mainly restricted to the coasts and oceanic islands of the Indian Ocean. It is a visitor in small numbers to Pakistan, peninsular India and Sri Lanka, and a vagrant to peninsular Thailand (perhaps regular) and Malaysia (Ali & Ripley 1980, Marchant *et al*). Southwards it occurs along the coasts of eastern Africa down to Natal. On Madagascar and Aldabra, highest numbers in October-March indicate the arrival of northern migrants (Cramp & Simmons).

Crab Plover's essentially maritime character, extending inland even in breeding season not more than c 1 km, and its habit of keeping in lower airspace (Cramp & Simmons) make these two Mediterranean records quite surprising. The birds must have either crossed a considerable stretch of land or followed the Suez Channel or the Euphrates.

references

- Ali, S & Ripley, S D 1980. *Handbook of the birds of India and Pakistan* 2. Second edition. Delhi, London & New York.
 Cramp, S & Simmons, K E L 1983. *The birds of the western Palearctic* 3. Oxford, London & New York.
 Hûe, F & Etchécopar, R D 1970. *Les oiseaux du Proche et du Moyen Orient*. Paris.
 Marchant, J, Prater, T & Hayman, P 1986. *Shorebirds: an identification guide to the waders of the world*. London & Sidney.

Rob G Bouwman, Meerkoetlaan 53, 6641 ZB Beuningen

Geelpootmeeuwen landinwaarts in België in 1985 Tussen 28 april en 30 juni 1985 werden ten minste zes en ten hoogste 14 Geelpootmeeuwen *Larus cachinnans* van de ondersoort *L c michahellis* vastgesteld te Hensies en te Oubourg, Henegouwen, België, respectievelijk 100 en 110 km landinwaarts. Er was aldaar slechts een geval bekend van 8 augustus 1980 (van der Elst *et al* 1982). Veruit de meeste waarnemingen in België komen uit de kuststreek.

Het merendeel der Geelpootmeeuwen in Henegouwen was in tweede of derde zomerkleed, de overige waren adult. Alle onvolwassen vogels hadden lichtgele poten (*contra* Grant 1986). Een vogel in derde zomerkleed — op 28 april — droeg een witte kleurring en was geringd op 5 augustus 1984 te Adinkerke, Westvlaanderen (D de Mesel *in litt*). Op 15 mei werd een tweede zomer Geelpootmeeuw met een groene kleurring waargenomen die mogelijk uit de Ebrodelta, Spanje, afkomstig was (X Monbailliu *in litt*). Deze vogel werd op 30 juni voor het laatst gesignaleerd.

Deze binnenlandse waarnemingen passen in het beeld van de nog steeds voortdurende toename van de Geelpootmeeuw in België en Nederland.

summary

INLAND RECORDS OF YELLOW-LEGGED GULL IN BELGIUM IN 1985 From 28 April to 30 June 1985, six to 14 Yellow-legged Gulls *Larus cachinnans* of subspecies *L. c. michahellis* were recorded at Hensies and at Oubourg, Hainaut, Belgium. Almost all records so far were from the coastal area. These inland records are in accordance with the general increase of Yellow-legged Gull in Belgium and the Netherlands.

verwijzingen

van der Elst, D, Lafontaine, R M & Potvliege, R 1982. Rapport 1982 de la Commission d'Homologation année 1980. *Aves* 19: 199-212.

Grant, P J 1986. *Gulls: a guide to identification*. Tweede druk. Calton.

Luc Verroken, Aatstraat 238, 9600 Ronse, België

Black Tern in French Guiana In the New World, the Black Tern *Chlidonias niger* nests in the interior wetlands of Canada and the USA and winters on the northern coasts of South America (Blake 1977). On the Atlantic coast, the Black Tern was known to occur regularly south to Surinam (Haverschmidt 1968, American Ornithologists' Union 1983), but at least three records, from Argentina (Blake) and Uruquay (Escalante 1983), suggest that the winter range extends southward to the Amazon or beyond. In French Guiana, the first record of Black Tern concerned four birds in winter plumage observed at the mouth of the Kaw River (4:45N, 52:10W) on 12 September 1981. Since then and up to mid-November 1986, we observed a total of 167 birds, with 18 August and 21 April as extreme dates. These records clearly indicate that the Black Tern is a regular migrant and winter visitor to French Guiana. Most of the observations were made during autumn and spring. Southward migration was at a peak in mid-September (eg 46 birds passing over the mudflats at Sinnamary in four hours on 11 September 1986). In south-eastern French Guiana, observations of Black Terns migrating northwards just off the coast at Kaw on 10 April 1984 and southwards in the Approuague estuary on 4 September 1986, strongly suggest that the species occurs in good numbers along the coast of north-eastern Brazil, where it has not yet been reported (cf Novaes 1974, Teixeira & Best 1981). There is also an observation of a first-summer Black Tern in the Cayenne estuary on 1 and 3 June 1986, suggesting Neotropical summering of this species, as in Common Tern *Sterna hirundo* (*pers obs*). All our observations of Black Tern in French Guiana were at tidal estuaries (Approuague, Cayenne and Kaw Rivers), coastal lagoons (Farez) or offshore the mangrove forest from 0,5 to 22 km at sea, where they fed in small flocks with Common Terns on shoals of fish. On migration, Black Terns have been seen in mixed flocks with Amazon Terns *S. superciliaris*.

references

American Ornithologists' Union 1983. *Check-list of North American birds*. Sixth edition. Lawrence, Kansas.

50 Black Tern *Chlidonias niger*, French Guiana, September 1986 (Olivier Tostain)

- Blake, E R 1977. *Manual of Neotropical birds* 1. Chicago.
- Escalante R 1983. Dos nuevos Laridos para Uruguay (*Sterna paradisea* y *Chlidonias niger*). *Res Com J Cien Nat Montevideo* 3: 20-21.
- Haverschmidt, F 1968. *Birds of Surinam*. Edingburgh & London.
- Novaes, F C 1974. Ornitologia de Território Federal do Amapá 1. *Publ Avuls Mus Paraense Emilio Goeldi* 25.
- Teixeira, D M & Best, R C 1981. Adendas à Ornitologia do Território Federal do Amapá. *Bolm Mus Paraense Emilio Goeldi, Nova Série, Zoologia, Belem* 104: 1-25.

Olivier Tostain, Laboratoire d'Ecologie Tropicale, CNRS, Muséum National d'Histoire Naturelle, 4 avenue du Petit-Château, 91800 Brunoy, France
 Jean-Luc Dujardin, Service de la météorologie, Aéroport de Rochambeau, Matoury, 97300 Cayenne, French Guiana

Bee-eater breeding in FRG in 1985 On 1 June 1985 R Busse discovered three adult Bee-eaters *Merops apiaster* in a small sand-pit at Schwagstorf, 11 km north-east of Osnabrück, Lower Saxony, FRG. The surrounding habitat consisted of grain fields, small patches of wood, remnant meadows and gardens around scattered houses. The area did not appear to harbour a particularly rich insect fauna. Two of the birds were more brightly coloured and had slightly longer central tail feathers. Thus the trio probably consisted of two males and a female.

In late June a nest burrow was discovered. Incubation, involving the female and at least one male, must have started no later than 26 June, assuming an incubation period of 21 days (Glutz von Blotzheim & Bauer 1980). Feeding visits were first seen on 16 July but the observations were incomplete and the young may have hatched considerably earlier. Up to 2 August, all three adults participated in feeding the young which remained hidden in the nest. After a spell of cold and rainy weather, the three adults were last seen on 6

August when no feeding visits took place during two hours of observation. No fledged young were detected and none of the birds was seen thereafter. The nest burrow was dug open in September 1985. The tunnel was 130 cm deep and the nest chamber was 50 cm below the surface. Surprisingly, it contained no dead young, only egg shell remains and large quantities of pellet material. Therefore, the fate of the young remains uncertain. Possibly they died shortly after fledging due to food shortage sometime during the cold spell between 2-6 August. Such a fate does not seem to be uncommon for Bee-eaters in north-central Europe (cf Helbig 1982, Maas 1984).

Helping is known to be common among Bee-eaters in their regular range (Fry 1984). Although in extralimital nesting attempts in Europe often more than two adults are present per nest, actual helping behaviour has only been documented by Schumann (1971). Glutz von Blotzheim & Bauer, by stating that helpers are especially associated with isolated nesting pairs, go beyond the observational evidence and interpretation of the original literature they cite. However, the frequent presence of surplus adults and the occurrence described here, suggest that — even outside the regular breeding range — helping may in fact not be common.

In Bee-eater, helpers are usually first-year males and only help during the feeding period, not with incubation (Fry). Helpers may increase their own fitness by gaining experience with brood raising, which may result in a higher reproductive output during later breeding seasons. This option should be favored over not nesting at all, especially outside the regular range where chances of finding an unmated female are very low.

The breeding occurrence of Bee-eaters in central Europe up to and including 1978 has been summarized in detail by Glutz von Blotzheim & Bauer. Since 1960, there have now been 22 breeding attempts in the FRG, some involving several pairs. Seven of these were during 1982-85. Nest sites were widely scattered across the country and were — in contrast to the period before 1960 — not more numerous in the south than in the north. Three sites were occupied for two or three years in a row, all others in single years only. There is a tendency for nesting to be clumped in both space and time, ie several pairs tend to nest in some years, often in close proximity, and none in other years. The same phenomenon has been noted in Belgium (Glutz von Blotzheim & Bauer), France (Flohart & Raewel 1983), the GDR (Gehlhaar & Klebb 1979-80) and the Netherlands (ten Kate 1966-67). In general, extralimital nesting success is low (Helbig) and may be interpreted as a considerable selection pressure against a permanent spread of Bee-eaters into central and northern Europe.

I wish to thank Rolf Busse and Raimund Barth for communicating their Bee-eater observations to me.

samenvatting

BROEDGEVAL VAN BIJENETER IN BRD IN 1985 In 1985 broedde een paartje Bijeneters *Merops apiaster* nabij Osnabrück, Niedersachsen, BRD. Een tweede mannetje hielp bij het voeden der jongen. Het broedresultaat bleef onbekend. Dit was het 22ste broedgeval van de Bijeneter in

de BRD sinds 1960. Zeven hiervan vonden plaats sinds 1980. De broedplaatsen lagen verspreid over het land en werden meestal slechts in één jaar gebruikt. Evenals elders in Europa bestaat er een neiging tot clustering in tijd en plaats, waarbij in sommige jaren verschillende paren nestelen — vaak dicht bij elkaar — en in andere jaren geen enkele.

references

- Flohart, G & Raevel, P 1983. Observations concernant la première nidification du Guêpier d'Europe (*Merops apiaster*) dans le Pays-de-Calais. *Héron* 32: 100-116.
- Fry, C H 1984. *The bee-eaters*. Calton.
- Gehlhaar, H & Klebb, W 1979-80. Wandert der Bienenfresser bei uns ein? *Falke* 26: 88-91; 27: 352-353.
- Glutz von Blotzheim, U N & Bauer, K M 1980. *Handbuch der Vögel Mitteleuropas* 9. Wiesbaden.
- Helbig, A J 1982. Zur Nahrungsökologie eines norddeutschen Bienenfresser (*Merops apiaster*)-Paares mit Überlegungen zum Auftreten im nordlichen Mitteleuropa. *Vogelwelt* 103: 161-175.
- ten Kate, C G B 1966-67. Ornithologie van Nederland 1964-65. *Limosa* 39: 42-81; 40: 14-58.
- Maas, F J 1984. Broedgeval van Bijeneter op Texel in 1983. *Dutch Birding* 6: 58-61.
- Schumann, G 1971. Brut des Bienenfressers — *Merops apiaster* — 1971 in Nordhessen. *Luscinia* 41: 153-159.

Andreas J Helbig, Zoologisches Institut, Universität Frankfurt,
Siesmayerstrasse 70, 6000 Frankfurt am Main, FRG

brieven

Separation of Great Knot and Knot In discussing and illustrating the value of size as a criterion for separating Great Knot *Calidris tenuirostris* from Knot *C canutus* in the field, Gerry Nicholls's contribution (*DB* 8: 104-105, 1986) adds usefully to my paper on the identification and status of Great Knot (*Br Birds* 79: 123-135, 1986). However, I feel that his photographs may have given a mistaken impression of the real difficulties in distinguishing the two species by their size under field conditions.

Plate 72 shows, I believe, the extreme size-comparison of a small (male) Knot against a large (female) Great Knot, and is therefore not representative of the general case. Only one in four of two-bird comparisons will be this obvious and single Great Knots can not be expected to stand out this well from flocks of its smaller relative. Because this is a telephoto photograph, and it is the larger bird which is further away, the size-difference between these two individuals is further exaggerated by 'size-illusion' as defined by Peter Grant (*Br Birds* 76: 327-334, 1983).

In plate 70, captioned 'Great Knots', there are two clearly visible Knots; the ringed individual on the right of the photograph and the closest of the three birds on the far left. Another valuable comparative photograph, loosely

captioned 'Great Knots' but also containing Knots, is to be found in *The Birds of the wetlands* (James Hancock, 1984, Beckenham). It is self-evident that separation is not always straightforward, at least when Knot is the scarcer species. Picking out a Great Knot from a flock of Knot may well be easier, as Nicholls implies, provided that — as is impossible for more than a tiny proportion of the hundreds of thousands of Knots wintering on British and Dutch estuaries — good views can be obtained.

John H Marchant, British Trust for Ornithology, Beech Grove, Tring,
Hertfordshire HP23 5NR, UK

varia

Jouanin's Petrel Jouanin's Petrel *Bulweria fallax* was first described as recently as 1955. Though it is numerous in the Arabian Sea, no nest has ever been found.

Recently, the only record of Jouanin's Petrel known for Europe — a specimen claimed to be taken on 2 November 1953 at Cimadolmo, Treviso, Italy — has provoked discussion. Brichetti & Massa (*Riv ital Orn* 54: 3-37, 1984) considered the origin of the specimen to be doubtful and, although the identification was correct, decided to reject the record for Italy and thus for Europe. Olson (*Bull Br Orn Club* 105: 29-30, 1985) examined the specimen and found that the coloration of the feet was distinctly bicoloured. All other specimens of Jouanin's showed uniformly coloured legs. As a consequence, Olson presumed that the Italian bird originated from an unknown, as yet undiscovered, population.

A record of a specimen taken on 4 September 1967 at Lisianski Island, Hawaii, shows that Jouanin's Petrel may have a larger distribution, or vagrancy potential, than presently known and indicates that extralimital records merit some credibility.

Jouanin's resembles Bulwer's Petrel *B bulwerii* but is much larger. At sea, it is, therefore, more likely to be confused with all-dark shearwaters such as the dark morph of Wedge-tailed Shearwater *Puffinus pacificus*. A good feature for Jouanin's is its shorter and thicker bill which, in flight, is held 45° downward. At least in June-July, most birds show a pale upperwing diagonal as in Bulwer's.

It may be interesting to note that there are a few April-June records of Bulwer's Petrel in the western Mediterranean (*Dutch Birding* 7: 20-21, 1985). A record of a beached bird at Torremolinos, Malaga, Spain, in February 1982, has now been proven to be ship assisted (*Ardeola* 30: 115, 1984; 33: 203, 1986).

The photographs were taken during the Snellius-II Expedition aboard the Dutch research-vessel Tyro. EDITORS

51-52 Jouanin's Petrel *Bulweria fallax*, Arabian Sea, July 1985 (Arnoud B van den Berg)

dba-nieuws

Dutch Birding-telefoonlijst Er is een nieuwe *Dutch Birding*-telefoonlijst verschenen, samengesteld en bijgewerkt door Gerald Oreel. Geïnteresseerden kunnen deze lijst bestellen door f 2,50 of BF 50 (inclusief verzendkosten) over te maken op postrekening 41 48 343 (Nederland) of 000-1592468-19 (België) ten name van Dutch Birding Association, Postbus 5611, 1007 AP Amsterdam, onder vermelding van 'telefoonlijst'.

Migrateurs et hivernants Reeds lang bestaat er een aanhoudende vraag naar cassettes met roepgeluiden van vogels tijdens de trektijd. Het doet ons dan ook veel genoegen aan te kunnen kondigen dat *Dutch Birding* binnenkort een tweetal cassettes kan leveren die aan deze vraag voldoen.

Migrateurs et hivernants 1 & 2 zijn samengesteld en uitgegeven door Claude Chappuis, die ook het merendeel van de opnamen maakte. Op deel één horen we onder andere futen Podicipedidae (drie), reigers Ardeidae (negen), zwanen, ganzen en eenden Anatidae (35) en buizerds *Buteo* (twee). Bij de 34 steltlopers op deel twee zijn onder andere Krombekstrandloper *Calidris ferruginea*, Temmincks Strandloper *C. temminckii*, Poelruiter *Tringa stagnatilis*, Terekruiter *Xenus cinereus* en twee franjepoten *Phalaropus*. Verder op dit deel 60 zangvogels, waaronder vijf leeuweriken Alaudidae, 10 piepers en kwikstaarten Motacillidae, acht lijsters Turdidae, zes zangers Sylviidae en 13 vinken Fringillidae. Alle opnamen betreffen geluiden die tijdens de trek te horen zijn. Bij de cassettes hoort een boekje met bijzonderheden en beschrijvingen. In *Dutch Birding* 9 (3) zal een recensie van deze cassettes verschijnen.

Bestellen is nu reeds mogelijk door overmaking van f 25 of BF 525 (plus f 3 of BF 55 verzendkosten) per deel op postrekening 41 48 343 (Nederland) of 000-1592468-19 (België) ten name van Dutch Birding Association, Postbus 5611, 1007 AP Amsterdam. Bij de bestelling het gewenste deel vermelden!

Vogelen op Texel in oktober 1987 De Dutch Birding Association roept vogelaars op om in de week van 17 tot en met 24 oktober 1987 te komen vogelen op Texel Nh. Evenals vorig jaar zullen 10-tallen vogelaars weer huisjes huren of kamperen in De Cocksdorp en omgeving. Zorg dus dat je er (weer) bij bent, want hoe meer mensen er komen hoe meer er gezien wordt! Maak afspraken met anderen en huur gezamenlijk een onderkomen. Voor informatie over het huren van huisjes of appartementen kan men zich wenden tot de VVV Texel (Groeneplaats 9, 1791 CC Den Burg, 02220-4741). In oktober 1986 verbleven de meeste vogelaars in het Vakantiepark 'Sluftervallei' (Krimweg 102, 1795 LS De Cocksdorp, 02222-214) alwaar men ook kan kamperen en de Bladkoninkjes *Phylloscopus inornatus* naar verluidt op de scheerlijnen komen zitten.

aankondingen

Eilat an international highway for migrating birds The International Birdwatching Center Eilat has published *Eilat an international highway for migrating birds*. This booklet comprises 100 pages and summarizes the work at the Center of the last five years. It includes the following three articles: 1 Eilat raptor banding project by Bill Clark & Edna Gorney; 2 Ringing of

passerines in Eilat by Merav Gellert & Hadoram Shirihi; 3 Eilat — an international highway for migrating raptors by Hadoram Shirihi. The booklet contains both black-and-white and colour plates.

In order to promote the Center's activities, engage in research and run the ringing station and raptor surveys, it is hoped to sell as many copies as possible. The price is \$ 10 (post free) and copies can be ordered from the International Birdwatching Center Eilat (PO Box 774, Eilat, Israel).

10th International Symposium of IBAC The 10th International Symposium of the International Bio-Acoustics Council will be held at Florac, Lozère, France, from 16 to 20 September 1987. The programme will include informal sessions, presentation of sound recordings, films and slides and discussions on bio-acoustic related topics. There will also be an excursion to the Parc des Cevennes, an area known for its natural beauty and its recolonisation by the Griffon Vulture *Gyps fulvus*. Participants are invited to present papers or posters. The cost of full board and accommodation in double room will be about FF 800 for four days. Registration fee will be FF 80. A detailed programme and application forms are available from Claude Chappuis ('Les Chardonnerets', Vallon du Fer à Cheval, La Bouille, 76530 Grand Couronne, France) or Kees Hazevoet (Kerkstraat 380, 1017 JB Amsterdam).

Migration survey in north-eastern China In October-November 1987, Chinese ornithologists intend to study migration through the coastal town of Beidaihe, Hebei Province, People's Republic of China. The survey will concentrate on recording large diurnal migrants such as storks, geese, raptors, cranes and bustards. In autumn 1986, a British expedition to the area recorded 294 species, notably 2700 Oriental White Storks *Ciconia ciconia boyciana*, 14 500 Pied Harriers *Circus melanoleucus*, six species of cranes, 47 species of waders, Relict Gulls *Larus relictus* and many Siberian passerines — 17 species of warblers and 16 of buntings were seen.

It is hoped that some western ornithologists would consider joining the survey for varying periods, both to increase the observer-coverage and to communicate their skills and enthusiasm to the Chinese workers. Volunteers must be prepared to pay their own expenses. However, assistance will be given with travel and accommodation arrangements. For further information please contact Daniel Duff (c/o Pembroke College, Cambridge CB2 1RF, UK).

7th Pan-African Ornithological Congress The 7th Pan-African Ornithological Congress will be held at Nairobi, Kenya, from 28 August to 5 September 1988. There will be symposia, contributed papers, poster sessions, workshops and excursions, including several tied in with symposia on avifaunas of threatened forests of Kenya. One theme will be threatened Afrotropical forest avifaunas. The International Council for Bird Preservation will participate in a one full day's programme. Funding and suggestions for funding travel to the meeting, and participation of indigenous African ornithologists in it, are solicited. Avian physiologist Geoffrey Maloio of the University of Nairobi is the Congress Chairman. For those wishing to contribute papers or propose symposia, the Scientific Programme Chairman is David Pearson (Dept of Biochemistry, University of Nairobi, PO Box 30197, Nairobi, Kenya). For further information please contact D A Turner (PO Box 48019, Nairobi, Kenya) or Lester Short (American Museum of Natural History, New York, NY 10024-5192, USA).

Vierde Noordhollandse Vogeldag De Vierde Noordhollandse Vogeldag zal op 31 oktober 1987 worden gehouden in 'De Dobber' (Meenthof 14, 1241 CP Kortenhoef). Deze dag zal geheel in het teken staan van het 20-jarig jubileum van de Vogelwerkgroep Het Gooi en omstreken. Er staan lezingen op het programma over 'Vogels in de noordelijke Vechtplassen', 'Het Laarder Wasmeer', 'Vogels op de Gooise heidevelden' en 'Vogels in het stedelijk gebied'. Tevens zal het boek 'Vogels tussen Vecht en Eem' gepresenteerd worden dat de gehele avifauna van Het Gooi beschrijft. De dag begint om 10:00 en wordt om 16:15 besloten. De toegang is gratis en staat open voor iedereen. Voor nadere inlichtingen kan men zich wenden tot Joke Hardon-van Velsen (Dotterbloemlaan 39, 3742 ED Baarn, 02514-18804).

Voor en tegen jacht Met de tentoonstelling 'Voor en tegen jacht' heeft het Zoölogisch Museum (Plantage Middenlaan 53, 1018 DC Amsterdam) geprobeerd argumenten voor en tegen de jacht op een rijtje te zetten. Op basis van deze (redelijk) objectieve argumenten kan de bezoeker zelf bepalen wat hij/zij van de jacht vindt, of het jagen in Nederland nog een functie heeft voor het beheer van de laatste restjes natuur, of dat de jacht overbodig en zelfs een verstoring is. Deze van april 1987 tot en met oktober 1988 durende tentoonstelling is geopend op zondag van 10:00 tot 17:00 en van dinsdag tot en met vrijdag van 9:00 tot 17:00. De toegangsprijs bedraagt f 1,00 voor volwassenen en f 0,50 voor kinderen.

verzoeken

Avifauna van Ameland Sinds 1983 verzamelt de Fryske Foriening foar Fjildbiology gegevens voor het samenstellen van een Avifauna van Ameland. Dit gebeurt door het houden van tellingen en inventarisaties. Ook losse waarnemingen van vogelaars die Ameland bezochten zijn welkom. Waarnemingen tot en met 1988 kunnen — voorzien van datum, aantal en plaats van waarneming — opgestuurd worden aan H Engelmoer (R Veemanstraat 12, 9034 HC Marssum).

Vorkomen van IJseend in België en Nederland In verband met een onderzoek naar het voorkomen van de IJseend *Clangula hyemalis* in België verzoekt Peter Bultinck (Brugsesteenweg 160, 8242 Roksem, België, 059-267403) om toezending van alle waarnemingen, ringvangsten en vondsten. Tevens vraagt hij om gegevens over eventuele fluctuaties in het voorkomen van de IJseend in Nederland, waarbij zijn belangstelling met name uitgaat naar de aantallen in de winters van 1975/76, 1980/81, 1983/84 en 1985/86. Tijdens deze winters werd in België een invasie-achtig voorkomen vastgesteld. Het ligt in de bedoeling de resultaten eind 1987 in *Oriolus* te publiceren.

recensies

PETE DUNNE. 1986. *Tales of a low-rent birder*. Rutgers University Press (109 Church Street, New Brunswick NJ 08901, USA). 175 pp. ISBN 8135-1139-9. \$ 15,95.

Voor iedereen die Bill Oddie's *Little Black Bird Book* leuk vond is er goed nieuws. Pete Dunne heeft een boek geschreven dat niet alleen Oddie's humor evenaart, maar bovendien prachtig geschreven, filosofisch getinte hoofdstukken bevat over vogelen en vogelaars. Want schrijven kan Dunne. Niet voor niets vult hij inmiddels wekelijks een column voor de *New York Times* over de natuur.

Voor soortenjagers is Pete Dunne geen onbekende. Hij is al jarenlang de stimulator van 'big days' aan de Amerikaanse oostkust en houder van het record voor New Jersey met ruim 200 soorten. Het meeslepende verslag over hoe het in 1983 niet lukte om boven de 200 te komen staat in het boek, net als enkele andere verhalen over soortenjagen en soortenjagers. Maar het boek gaat dieper. De meeste verhalen beschrijven nauwkeurig het plezier, de verwachting, de verveling en de ontbering die aan het vogelen verbonden kunnen zijn. Voor iedereen die van vogelijken houdt is het daarom een prachtig boek. Wie bovendien een liefhebber is van het hechte Amerikaanse proza en de codetaal van de Amerikaanse vogelaars, kan niet anders dan dit boek snel aanschaffen. SIEGFRIED WOLDHEK

LARS NØRGAARD ANDERSEN. 1987. *Birdwatching in Israel and adjacent areas, 1972-85*. Dansk Ornitologisk Forening Forlag (Vesterbrogade 140, 1620 København V, Denemarken). 113 pp. ISBN 87-604-39-6. Dkr 75. Dit boekje kan worden besteld door overmaking van het bedrag per cheque of op postgiro 71 661 41 ten name van DOF-salg op bovenstaand adres.

Een goed verzorgde samenvatting van negen bezoeken aan Israël waarin de waargenomen soorten per seizoen zijn gerangschikt. Alle in de tekst genoemde plaatsen zijn op duidelijke kaartjes terug te vinden. Mede hierdoor een nuttig en ook leuk (cartoons!) boekje bij het voorbereiden van een vogelreis door het gebied. Natuurlijk mag dan niet iedereen op Verreaux' Arend *Aquila verreauxii* of Sakervalk *Falco cherrug* rekenen, Palligues'(!) Harrier *Circus macrogargus(?)* moet echter kunnen. DICK MEIJER

KENNETH W PERRY. 1986. *The Irish Dipper*. Uitgegeven door en verkrijgbaar bij K W Perry (3 Limavady Road, Waterside, Londonderry, Co Derry, Northern Ireland BT 47 1JU, UK). 142 pp. £ 17,70 (£ 13,95 + £ 3,75 verzendkosten).

Dit door de auteur in eigen beheer uitgegeven boek bevat de verslaggeving van bijna 25 jaar observaties aan de Ierse Waterspreeuw *Cinclus cinclus hibernicus*. Het is een keurig verzorgd en in kloek formaat uitgevoerd werk, rijk geïllustreerd met foto's in zwart-wit en kleur. Het aan rivieren en beken zo rijke Ierland vormt een ideale omgeving voor de Waterspreeuw die er dan ook een hoge verspreidingsdichtheid bereikt. Door intensief onderzoek toonde de auteur aan dat deze dichtheid nog aanzienlijk hoger ligt dan in de uit 1976 stammende Britse broedvogelatlas wordt aangegeven. Aantallen van één broedpaar per kilometer blijken geen uitzondering te zijn.

Het boek bevat hoofdstukken over verenkleed en rui, zang en balts, voedselkeuze en het verloop van het broedseizoen. Daarna volgen zeven gedetailleerde beschrijvingen van broedgevallen op verschillende locaties, waarbij de auteur alle mogelijke bijzonderheden verzamelde. Onder de vele foto's zijn enkele zeer fraaie en het is duidelijk met hoeveel enthousiasme de auteur zich met zijn onderwerp heeft beziggehouden. Ook is dit eens een gelegenheid waarbij nestfoto's — en daar zijn er vele van in dit boek — nuttig en instructief zijn. Het boek wordt afgesloten met een hoofdstuk over de bedreigingen waaraan de Waterspreeuw blootstaat. Dit zijn vooral vergiftiging van het water door landbouw en industrie. Ook de zure regen doet zich hierbij gelden.

Deze monografie laat zien tot welke boeiende resultaten een toegewijd amateur ornitholoog het kan brengen. C J HAZEVOET

MIKE BIRKHEAD & CHRISTOPHER PERRINS. 1986. *The Mute Swan*. Christopher Helm Publishers Ltd (Imperial House, 21-25 North Street, Bromley, Kent BR1 1SD, UK). 157 pp. ISBN 0-7099-3259-6. £ 13,95.

Alwéer een monografie over de Knobbelzwaan *Cygnus olor*, is de eerste gedachte als je dit boek ziet, maar bij het doorbladeren word je getroffen door de zeer verzorgde uitvoering met foto's van uitstekende kwaliteit en pentekeningen van vaak vertederende schoonheid. Het

boek van Birkhead & Perrins geeft heel wat tekst, is uitstekend gedocumenteerd zonder hinderlijke onderbrekingen van de tekst en heeft ook een prima index. Toch bepaald iets anders dan het met illustraties volgepropte werk van Andersen-Harild!

De eerste hoofdstukken zijn van algemene aard en gaan naar mijn smaak wel wat erg uitputtend in op de historie van de Knobbelzwaan in Engeland. De tweede helft van het boek maakt dit wel goed. Populatiebiologie, broedbiologie en voedselécologie worden uitvoerig behandeld. Er is een apart hoofdstuk gewijd aan doodsoorzaken, met name de veel voorkomende loodvergiftiging.

Deze monografie gaat vooral over de Knobbelzwaan in Engeland en dat lijkt me een wat te grote beperking. Zo zijn de belangwekkende resultaten van de Deense onderzoekers — gepubliceerd in de proceedings van het zwanensymposium in Japan in 1980 — niet verwerkt. Mijns inziens zijn de schrijvers, beiden gerenommeerde knobbelzwanenonderzoekers, er niet goed in geslaagd hun wetenschap te populariseren. ERNST P R POORTER

SIMON ELLIOTT. 1986. *The sounds of Britain's endangered wildlife*. The British Library National Sound Archive (29 Exhibition Road, London SW7 2AS, UK). Cassette NSA 3. £ 5 (inclusief verzendkosten).

De opbrengst van deze cassette komt ten goede aan The British Wildlife Appeal, een in 1985 opgerichte organisatie die tot doel heeft de ontstellende vernietiging van natuurlijke habitats — in Groot-Brittannië al even schrikbarend als elders — tegen te gaan en waar mogelijk te stoppen. De 32 diersoorten (19 vogels, zeven zoogdieren, drie amfibieën en drie insecten) waarvan we de geluiden kunnen beluisteren, behoren tot de meest bedreigde van het Verenigd Koninkrijk. De veelheid aan verschillende habitats die dit land herbergt komt tot uiting doordat daar zowel 'zuidelijke' soorten als Provençaalse *Grasmus Sylvia undata* en Cirlgros *Emberiza cirius* bij zijn, als 'noordelijke' zoals Parelduiker *Gavia arctica* en Grauwe Franjepoot *Phalaropus lobatus*. Tussen deze uitersten liggen de overeenkomsten met Nederland. Ook hier hebben Kwartelkoning *Crex crex*, Nachtzwaluw *Caprimulgus europaeus*, Kerkuil *Tyto alba* en Grauwe Klauwier *Lanius collurio* het moeilijk, terwijl de Griel *Burhinus oedicnemus* bij ons al veel eerder het loodje legde. De oorzaken van dit alles zijn dezelfde als bij onze overburen: habitatvernietiging, pesticiden, verstoring en moderne landbouwmethoden eisen hun tol.

Alle opnamen zijn van eerste klas kwaliteit. Op de inlay worden alle relevante gegevens vermeld. Ik wil deze productie graag aanbevelen, het is een initiatief dat navolging verdient. C J HAZEVOET

recente meldingen

Dit overzicht van recente meldingen van zeldzame en interessante vogels in Nederland en België beslaat hoofdzakelijk de maanden **januari**, **februari** en **maart** 1987. De vermelde gevallen zijn merendeels niet geverifieerd en het overzicht is niet volledig. Alle vogelaars die de moeite namen hun waarnemingen (en die van anderen) aan ons te melden willen wij hierbij hartelijk bedanken. Zonder hun hulp zou dit overzicht minder volledig zijn geweest.

Waarnemers van soorten die beoordeeld worden door de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna CDNA, wordt verzocht hun waarnemingen zo spoedig mogelijk toe te zenden aan de CDNA-archivaris (Rolf de By, Molenstraat 96, 7514 DL Enschede). Hiertoe gelieve men uitsluitend gebruik te maken van CDNA-waarnemingsformulieren. Deze zijn gratis verkrijgbaar bij Han Blankert (Staalwijkstraat 17, 2313 XP Leiden).

DUIKERS TOT VALKEN Na het invallen van de strenge vorst vlogen bij Camperduin Nh op 16 januari 1200 **duikers** *Gavia stellata/arctica* noordwaarts en op 18 januari 1100 zuidwaarts. Massale trek van duikers werd in de eerste helft van februari ook bij Westkapelle Z vastgelegd. Op 14 maart waren er 42 **Roodkeelduikers** *G stellata* langs de Brouwersdam Zh aanwezig. Begin januari zat daar ook een **IJsduiker** *G immer*. Vanaf half januari zat er één bij Rhenen U en op 24 januari één op het Oostvoornse Meer Zh. De eerste levende **Geelsnavelduiker** *G adamsii* voor België betrof een onvolwassen vogel die van 3 maart tot 3 april bij Eke Ovl verbleef. **Kuifaalscholvers** *Phalacrocorax aristotelis* werden in januari gemeld op de Maasvlakte Zh en op 17 januari bij Camperduin. Van 31 januari tot 7 februari verbleef er één bij Schellingwoude Nh. Op 3 januari was er een ongeringde **Ooievaar** *Ciconia ciconia* te Scheveningen Zh. De **Zwarte Ibis** *Plegadis falcinellus* die vanaf 17 december de Meerkoeten *Fulica atra* bij Camperduin gezelschap hield, bleef tot 11 januari. Winterwaarnemingen van **Lepeelaars** *Platalea leucorodia* waren er op 4

januari in Het Zwin Ovl en op 10 januari op Texel Nh. Gekleurringde **Dwergganzen** *Anser erythropus* met Brandgans *Branta leucopsis*-ouders zaten van 27 december tot in januari bij Den Bommel Zh (familie met drie jongen) en tot half januari in de Kievitslanden Fl (met vier jongen), waar in die tijd ook een ongeringde adult zat. Eind januari groeide het aantal tussen Spijkenisse Zh en Oudendoorn Zh tot maximaal vier (één met kleurringen). Tot 18 maart werden hier nog exemplaren waargenomen. Enkelingen werden gezien bij Damme Wvl op 4 en 25 januari, Uitkerke Wvl op 24 januari, Goedereede Zh op 24 januari, bij Stellendam Zh op 25 januari (met kleurringen) en bij Voorst O in februari. Tenslotte waren er twee op 9 februari bij Vorchten Gld en op 14 maart bij Noordschans Nb (één met kleurringen). Interessant was de waarneming van twee witte en één blauwe fase **Sneeuwganzen** *A caerulescens* tussen Meetkerke Wvl en Zeebrugge Wvl van 7 tot 17 januari. **Canadese Ganzen** *B canadensis* werden weer vanaf januari gemeld. In februari werden tijdens een telling langs de IJssel c 350 exemplaren vastgesteld. Vanaf

53 Geelsnavelduiker *Gavia adamsii*, Eke, Oostvlaanderen, maart 1987 (Peter Boesman)

54 Zwarte Ibis *Plegadis falcinellus* en Meerkoeten *Fulica atra*, Camperduin, Noordholland, januari 1987 (René Pop)

half januari werden er weer vele 10-tallen **Witbuikrotganzen** *B bernicla hrota* gezien, voornamelijk rond de Grevelingen Z met groepen tot 50 exemplaren. **Zwartbuikrotganzen** *B b nigricans* werden gezien bij Westkapelle van 17 tot 20 januari, bij de Flaauwers Inlagen Z op 7 februari en bij Wolphaartsdijk Z op 5 en 6 maart. Bij Zandvliet A zaten op 4 januari nog steeds twee **Roodhalsganzen** *B ruficollis*. Bij Spijkenisse zaten er twee van 3 tot 31 januari. Enkelingen waren er te Meetkerke van 3 tot 7 januari, te Vlissegem Wvl op 10 januari en bij Damme op 15 januari. Op 29 maart zat er een mannetje **Amerikaanse Smient** *Anas americana* bij het Jaap Deensgat in de Lauwersmeer Gr. **Witog-eenden** *Aythya nyroca* werden gemeld bij Brugge Wvl van 24 december tot 19 januari, bij Meer A op 8 januari, op het Amstelmeer Nh op 11 januari (twee), in de Dintelhaven Zh op 31 januari, bij Galder Nb op 22 februari, in De Kennemerduinen Nh op 14 maart en bij Eke van 16 tot 18 maart. De determinatie van een vrouwtje **Koningseider** *Somateria spectabilis* dat op 20 januari te IJmuiden Nh gefotografeerd werd leidde niet tot een eensluidend oordeel. Veel vogelaars zullen

het overhaaste vertrek van een mannetje **Stellers Eider** *Polysticta stelleri* bij de Houtribsluizen Fl beweend hebben; hij was alleen op 28 januari aanwezig. Een spectaculaire dag hadden de tellers van Scheveningen op 28 maart met 40 000 **Zwarte Zeeëenden** *Melanitta nigra*, 7000 **Grote Zeeëenden** *M fusca* en twee **Brilzeeëenden** *M perspicillata* die naar het noorden vlogen. Een mannetje **Buffelkopend** *Bucephala albeola* werd op 21 februari bij Gent Ovl gezien. Te herkennen aan een gezwel aan de poten, was het waarschijnlijk dezelfde die van 20 januari tot 1 februari in de haven van Duinkerken, Frankrijk, verbleef. Er werden deze winter slechts twee **Rosse Stekelstaarten** *Oxyura jamaicensis* gemeld: bij Eke van 16 tot 20 januari en te Amsterdam Nh op 28 januari. Niettegenstaande de locatie betrof een **Witkopend** *O leucocephala* die van 1 februari tot 18 maart op de Vecht te Utrecht-Zuilen U verbleef werkelijk deze soort. De vogel werd ook in de omgeving van Breukelen U signaleerd. Op 8 maart werd de eerste **Zwarte Wouw** *Milvus migrans* van dit voorjaar gemeld langs de Oostvaardersdijk Fl. **Rode Wouwen** *M milvus* waren er al

55 Witkopeend *Oxyura leucocephala* en Tafeleend *Aythya ferina*, Utrecht, Utrecht, februari 1987 (Hans Gebuis)

eerder: behalve een overwinteringsgeval in het Verdronken Land van Saeftinge Z kwamen al vanaf half januari de eerste meldingen binnen. Tot eind maart waren dit er minstens 14 in Nederland en België. De onvolwassen **Zeearend** *Haliaeetus albicilla*, die tussen Kalmthout A en het Verdronken Land van Saeftinge verbleef, werd daar nog tot 10 januari gezien. Verder was er op 4 januari een onvolwassen Zeearend bij het Ketelmeer FI, op 10 januari een adult in de achterhaven van Zeebrugge, begin januari een onvolwassen bij Gaast Fr, op 17 en 18 januari een onvolwassen bij Oud-Beets Fr en de gehele periode — in ieder geval tot 8 maart — zeker twee en wellicht drie in de Biesbosch Nb. De grootste kilometervreter van dit seizoen was wel de **Giervalk** *Falco rusticolus* die van 7 februari tot half maart regelmatig in en om de Eemshaven Gr werd gesignaleerd en daar ook in april weer enkele malen opdook. Bij Beegden L werd op 1 februari een **Slechtvalk** *F peregrinus* gezien met kenmerken van de ondersoort *F p calidus*. Gedurende de winter werden van veel plaatsen Slechtvalken gemeld. Bij Goedereede liet zich er een bij uitzondering eens van dichtbij fotograferen.

KRAANVOGELS TOT ALKEN Hoewel rond 14 januari al een **Kraanvogel** *Grus grus* bij Wissekerke Z gezien werd, volgden eind februari pas waarnemingen van de eerste groepen. Een **Kleine Trap** *Tetrax tetrax* bij Zuidland Zh was daar alleen op 28 januari te bezichtigen. Rond 7 januari werden twee **Grote Trappen** *Otis tarda* bij Nijmegen Gld gemeld. Van 26 januari tot 1 februari zaten er minimaal zeven in de Flevopolders en van 30 januari tot 2 februari zou er één bij Lochem Gld hebben gezeten. De enige twee Grote Trappen in België zaten van 4 tot 8 februari in de omgeving van Retie A en Arendonk A. Op 14 januari was er een **Scholekster** *Haematopus ostralegus*-rush met 3000 langsvliegend naar zuid bij Camperduin, 3-40 000 bij Katwijk Zh en 24 000 bij Kijkduin Zh. Bij Kijkduin passeerden die dag ook 1000 **Kanoetstrandlopers** *Calidris canutus*. Uitzonderlijk was de waarneming van een **Regenwulp** *Numenius phaeopus* op 17 januari bij Doel A. De volgende winterwaarnemingen van **Zwartkopmeeuwen** *Larus melanocephalus* bereikten ons: op 3 januari een adult te IJmuiden, 23 januari een adult te Vlissingen Z, rond 25 februari een adult bij Goes Z en op

56 Stellers Eider *Polysticta stelleri* met Nonnetjes *Mergus albellus* en Grote Zaagbekken *Merganser*, Houtribsluizen, Flevoland, januari 1987 (C J Breek) **57** Giervalk *Falco rusticolus*, Eemshaven, Groningen, februari 1987 (C J Breek) **58** Slechtvalk *F peregrinus*, Goedereede, Zuidholland, februari 1987 (E H Ettema)

in focus

BINOCULARS, TELESCOPES, TRIPODS AND BARBOUR OUTDOOR CLOTHING

204 HIGH STREET
Barnet, Herts.
England EN5 5SZ
01-449-1445

ZEISS WEST	£
Dialyt 8 x 20 B	155
Dialyt 10 x 25 B	169
Dialyt 8 x 30 BGAT	312
Dialyt 7 x 42 BGAT	417
Dialyt 10 x 40 BT	364
Dialyt 10 x 40 BGAT	373
Dialyt 8 x 56 BGAT	433
15 x 60 Porro GAT	633
Rainguard	4
Eye Cups (set)	8
Lanyard	3

LEITZ	
Trinovid 8 x 20 BC	152
Trinovid 8 x 20 BCA	165
Trinovid 10 x 25 BC	165
Trinovid 10 x 25 BCA	173
Trinovid 8 x 30 BA	300
Trinovid 8 x 40 BA	378
Trinovid 10 x 40 B	317
Trinovid 10 x 40 BA	387
Trinovid 10 x 40 BAN	352
Trinovid 7 x 42 BA	387
Case for miniature	11
Soft case for 10 x 40	26
Hard case for 10 x 40	32
Eye Cups (set)	9
Rainguard	4
Lanyard	6

NIKON	
8 x 30 ZCF	165
10 x 35 ZCF	181
Spotting Scope 20 x 60	234
Field Scope 20 x 60 ED	425
30 x Eye Piece	50
40 x Eye Piece	50
Photo Kit	136
Lens Hood	9
Filter Kit	12

CARL ZEISS JENA	
Deltrintem 8 x 30	48
Binoctem 7 x 50	69
Deokarem 10 x 50	78

KOWA	£
7 x 21	73
TS-2	115
TS-1	134
20 x WA	35
27 x WA	35
40 x	30
Kowa TSN1	207
Kowa TSN2	195
20 x WA	61
25 x	40
40 x	40
Photo Kit	61
20 x - 60 x Zoom	90
Case for TSN	17

OPTOLYTH	
Alpin 8 x 30 BGA	147
Alpin 8 x 40 BGA	156
Alpin 10 x 40 BGA	160
Alpin 7 x 42 BGA	162
Alpin 10 x 50 BGA	178
Optolyth 22 x 60 BGA	169
Optolyth 30 x 75 BGA	252
Optolyth 30 x 80 BGA	280
Optolyth TB80 Body	249
20 x Eye Piece	45
30 x Eye Piece	48
40 x Eye Piece	49
Case for Optolyth	30

BUSHNELL	
Spacemaster Body	112
15 x - 45 x Zoom	43
22 x WA	25
Case	13

OPTICRON	
HR Body 60mm	95
HR Body 60mm 45°	117
20 x - 60 x Zoom	45
22 x WA	23
Case	13
Elite 9 x 35	136
Elite 10 x 50	221

HABICHT	£
8 x 30 WM	239
8 x 30 WMGA	300
7 x 42 WM	230
7 x 42 WMGA	295
10 x 40 Diana	260
10 x 40 Diana GA	326
30 x 75 GASF	338

SLIK	
Slik Master D2	60
Slik 88	52
Slik Black Diamond	60
Slik SL 67	83
Slik Tripod Strap	6

BARBOUR JACKETS

Flyweight	
Durham Unlined	43
Lightweight	
Gamefair Lined	58
Border Lined	67
Heavyweight	
Northumbria Lined	73
Sizes 86 91 102 112 117 cm.	
Please state size with order.	

HOW TO ORDER

By mail. Just list the items you require with the correct remittance on a sterling draft or credit number (master card/access or visa) and we will despatch goods by return insured post. Please add £ 5.00 to help cover post & packing cost.

By phone. Just quote your credit card number and home address and we will post direct. All goods on 14 days approval.

PLEASE NOTE ALL PRICES EXCLUDE U.K. V.A.T.
BUT WILL BE SUBJECT TO DUTCH V.A.T

VISA

NATUUR & BOEK

specialist voor bioloog en natuurliefhebber

S T O P - een stopper is beter

voor een pietje dat je al tienmaal hebt gezien stop je niet altijd meer - maar als de deelnemers aan een vogeltour iets onbekends zien, roept heel de meute STOP. tja, een stopper is beter, want elke onbekende vogel is een stopper.

NATUUR & BOEK is voor u een stopper daarom in DUTCH BIRDING een stopper voor u

veel veldgidsen en steeds de nieuwste titels aan vogelboeken voorradig

NATUUR & BOEK is voor u toch geen onbekende meer!
Bankastraat 10, Den Haag, tel. 070 - 505648

Subscribers to *Dutch Birding* can claim 25% off a *British Birds* subscription.

The monthly journal
for every birdwatcher

British Birds

*... full of variety ...
well illustrated ...
always readable ...*

Why not
give 'BB'
a try?

Ask for a free sample copy from
Mrs. Erika Sharrock, Fountains,
Park Lane, Blunham, Bedford.

DIE VOGELWELT

Ornithological Scientific Journal

Papers on population ecology, dispersion, biology of reproduction and feeding, faunistics, distribution, ringing and other items of field ornithology, bird preservation; also observation reports, ecological news, bookreviews, photos.

Highly qualified and recognized experts in their field make up our editorial board. German language articles summarized in English.

Indispensable for serious researchers and ecologists.

Six issues p. a. Subscr. DM 36,- plus postage. Students entitled to 20% rebate on proof of college enrolment.

Enquiries to:

Duncker & Humblot, Publishers
Post Box 410329, D-1000 Berlin 41

26 februari een onvolwassen bij Middelburg Z. Vanaf eind maart verschenen de eerste Zwartkopmeeuwen weer in minstens vijf meeuwekolonies. **Geelpootmeeuwen** *L. cachinnans* waren er in de Flauwers Inlagen op 17 januari en bij Katwijk op 23 januari. Op 22 maart verschenen er twee in de Dintelhaven. Meldingen van **Kleine Burgemeesters** *L. glaucoides* waren er op 26 januari te IJmuiden (onvolwassen) en op 13 maart te Scheveningen (adult). De adulte **Grote Burgemeester** *L. hyperboreus* van de Brouwersdam was nog tot minstens 22 februari aanwezig en werd op 4 januari vergezeld door twee onvolwassen vogels. Andere onvolwassen exemplaren waren er te Scheveningen begin januari (drie) en van 25 januari tot 3 februari (één), bij Katwijk van 9 tot 20 januari, bij Den Oever Nh op 14 januari, bij Stellendam op 19 januari (twee), bij Den Helder Nh op 14 februari, te Amsterdam op 24 en 25 februari, bij Nijkerk Gld op 7 maart en in de eerste helft van maart te Delfzijl Gr. Een eerste winter **Ivoormeeuw** *Pagophila eburnea* stond op 9 februari op het Westerstrand te Schiermonnikoog Fr. Dit was het eerste geval van deze soort voor Nederland. Op 13 januari vlogen bij Monster Zh twee **Kleine Alken** *Alle alle* langs. Een exemplaar op 26 januari te IJmuiden zat onder de olie en overleed de volgende dag. Op 3 januari werd bij Camperduin een **Papegaaiduiker** *Fratercula arctica* gezien.

STEPPEHOENDERS TOT GORZEN Op 4 maart was er een claim van twee **Steppehoenders** *Syrnhaptes paradoxus* bij de Braakman Z die helaas niet nader bevestigd kon worden. Tot midden januari deed een **Tortel** *Streptopelia turtur* een poging tot overwinteren bij Westenschouwen Z. In de Boswachterij Grollo D werden in maart twee **Ruigpootuilen** *Aegolius funereus* gehoord. Bepaald vroeg was een **Gierzwaluw** *Apus apus* die op 27 maart op de Maasvlakte dood gevonden werd. Tot in februari waren er op veel plaatsen — vooral in het binnenland — nog groepen **Strandleeuweriken** *Eremophila alpestris* present. Zo waren er vele 10-tallen in de Eemshaven, langs de randmeren van de Flevo en langs de Ooster- en Westerschelde. Er was een troep van c 200 bij Eibergen Gld. Vele 100-en — zo niet 1000-en — zouden er in Noordbrabant hebben gezeten. In België waren er groepen

59 Zwartbuikrotgans *Branta bernicla nigricans*, Flauwers Inlagen, Zeeland, februari 1987 (Arie de Knijff)

te Antwerpen-Linkeroever, te Schulen BL en te Retie. Verschillende groepen kregen gezelschap van **IJsgorzen** *Calcarius lapponicus*. Op 7 maart was er al een **Rouwkwikstaart** *Motacilla alba yarrellii* bij Westkapelle. Enkele **Pestvogels** *Bombicilla garrulus* waren er te Joure Fr, Leeuwarden Fr en Balk Fr in januari, op Schiermonnikoog op 2 januari (vijf), te Katwijk van 11 tot 22 januari (maximaal vier), bij Hulshorst Gld op 13 januari (één), bij Schagen Nh rond half januari (twee), bij Nunspeet Gld op 19 januari (twee), zeven vliegend naar zuidwest bij Kijkduin op 20 januari, zeven tot acht te Den Haag Zh van 20 tot 28 januari, te Vlaardingen Zh in de laatste week van januari (twee), te Culemborg Gld van 28 januari tot 1 februari (10), te Den Haag op 9 februari (één), te Linschoten U op 12 februari (twee), te Katwijk op 16 februari (één), te Weteren Ovl op 20 februari (11), te Ermelo Gld op 28 februari (één) en te Groningen Gr op 10 maart (drie). Tussen 6 januari en 8 maart werd langs de Geul tussen Valkenburg L en Schin op Geul L enkele malen een **Waterspreeuw** *Cinclus cinclus* gezien. De gehele periode zat er een **Cettis Zanger** *Cettia cetti* te Harchies Hg. Een **Tijftjaf** *Phylloscopus collybita* met kenmerken van een der oostelijke onder-

recente meldingen

soorten *P. c. tristis/abietinus* werd nog op 10 januari te Blokkersdijk A waargenomen. Het gerucht van de overwinterende **Rotskruiper** *Tichodroma muraria* bij Poulseur Lk bleek op waarheid te berusten. Er verbleef daar inderdaad een mannetje dat veel belangstelling trok en tot in april gezien werd. Tot 25 januari werd de **Kortsnavelboomkruiper** *Certhia familiaris* te Wieringerwerf Nh nog gemeld. Op 18 februari werd er een geringde Kortsnavel op Schiermonnikoog waargenomen. Van 10 maart tot eind april zaten er twee te Groningen. **Buidelmezen** *Remiz pendulinus* zaten weer de gehele winter te Harchies en op 7 februari twee op de Veerse Dam Z. Op 13 januari was er een **Notekraker** *Nucifraga caryocactes* te Den Helder. Op 6 januari werd er een overvliegend mannetje **Witbandkruisbek** *Loxia leucoptera* geclaimd te Zandvliet. Op 2 februari werd er één gevangen te Epe Gld.

LAATSTE NIEUWS Een adulte **Roodkeelstrandloper** *C. ruficollis* in zomerkleed werd op 29 mei ontdekt in de Lauwersmeer. Het was het eerste geval van deze soort voor Nederland.

- 60 Zeearend *Haliaeetus albicilla*, Biesbosch, Noordbrabant, februari 1987 (Hans Gebuis)
- 61 Grote Trappen *Otis tarda*, Lelystad, Flevoland, januari 1987 (Piet Munsterman)

Ruud M van Dongen, Leeuwerikstraat 5bis, 3514 CP Utrecht
Gerald Driessens, Bosstraat 44, 2500 Lier, België
Peter W W de Rouw, Warande 23, 3507 ZB Zeist

dutch birding

editorial address

Dutch Birding, Postbus 5611, 1007 AP Amsterdam (020-235049)

editors

Arnoud van den Berg, Kees Hazevoet (managing editor), Edward van IJzendoorn, Dirk Moerbeek, Hans Schekkerman, Rombout de Wijs

photographic editor

René Pop, Floris Burgwal 54, 2907 PH Capelle aan den IJssel (010-4508879)

contributors

Hans Gebuis, Guus Hak, Andreas Helbig, Anthony James, Arie de Knijff, Karel Mauer, Piet Munsterman, René van Rossum, Fred Vogelzang

lay out

Dirk Moerbeek

advertising

Enno Ebels (015-141652)

subscriptions

DFL 30 (Netherlands) or BF 550 (Belgium and Luxembourg) annually. Other countries DFL 40. Postal giro account 41 48 343 in the name of Dutch Birding Association, Postbus 5611, 1007 AP Amsterdam. Bank account 54 93 32 065 of the ABN Bank (Amsterdam) in the name of Dutch Birding Association. Belgium postal giro account 000-1592468-19 in the name of Dutch Birding Association, Postbus 5611, 1007 AP Amsterdam.

For information, subscriptions, changes of address, and complaints, write to: Dutch Birding Association, Postbus 5611, 1007 AP Amsterdam.

Dutch Birding is the quarterly journal of the Dutch Birding Association. It publishes papers and notes on morphology, distribution and movements of birds in the Netherlands and Belgium and elsewhere in the Palearctic Region. It also publishes notes on behaviour of birds.

© Stichting Dutch Birding Association 1987. The copyright of the photographs and drawings remains with the photographers and artists. ISSN 0167-2828.

Printed by Rob Stolk BV, Gerard Doustraat 16, 1072 VP Amsterdam

dutch birding

jaargang 9 nummer 2 juni 1987 volume 9 number 2 June 1987

artikelen

- 45 Laatste nieuws op *Dutch Birding*-vogellijn *Bestuur Dutch Birding Association*
46 Rare birds in the Netherlands in 1985 *J J (Han) Blankert, Dirk J Moerbeek & CDNA*
55 Kleine Kokmeeuw te IJmuiden in augustus 1985 *Ruud M van Dongen & Peter W W de Rouw*
60 Ivoormeeuw op Schiermonnikoog in februari 1987 *Cor Visser & C A (Kees) van der Wal*

mystery photographs

- 63 Mystery photograph 23: Treecreeper *Hans Schekkerman*

mededelingen

- 65 Crab Plover in Turkey in July 1986 *Rob G Bouwman*
67 Geelpootmeeuwen landinwaarts in België in 1985 *Luc Verroken*
68 Black Tern in French Guiana *Olivier Tostain & Jean-Luc Dujardin*
69 Bee-eater breeding in FRG in 1985 *Andreas J Helbig*

brieven

- 71 Separation of Great Knot and Knot *John H Marchant*

varia

- 72 Jouanin's Petrel *Editors*

dba-nieuws

- 74 *Dutch Birding*-telefoonlijst
74 *Migrateurs et hivernants*
74 Vogelen op Texel in oktober 1987

aankondigingen

- 74 *Eilat an international highway for migrating birds*
75 10th International Symposium of IBAC
75 Migration survey in north-eastern China
75 7th Pan-African Ornithological Congress
75 Vierde Noordhollandse Vogeldag
76 Voor en tegen jacht

verzoeken

- 76 Avifauna van Ameland
76 Voorkomen van IJseend in België en Nederland

recensies

- 76 *Tales of a low-rent birder* door *Pete Dunne Siegfried Woldhek*
77 *Birdwatching in Israel and adjacent areas* door *Lars Nørgaard Andersen Dick Meijer*
77 *The Irish Dipper* door *Kenneth W Perry C J Hazevoet*
77 *The Mute Swan* door *Mike Birkhead & Christopher Perrins Ernst P R Poorter*
78 *The sounds of Britain's endangered wildlife* door *Simon Elliott C J Hazevoet*

recente meldingen

- 78 Recente meldingen: januari, februari en maart 1987 *Ruud M van Dongen, Gerald Driessens & Peter W W de Rouw*

tekeningen

- 46 Wilson's Phalarope *Phalaropus tricolor* (*Erik G C van Ommen*)
55 Kleine Kokmeeuw *Larus philadelphia* (*Peter W W de Rouw*)
-